

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2021. gada 15. jūlijā*

Valsts pienākumu neizpilde – Tiesnešiem piemērojamie disciplinārie pasākumi – Tiesiskums – Tiesnešu neatkarība – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības – LES 19. panta 1. punkta otrā daļa – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants – Disciplinārpārkāpumi tiesas nolēmumu satura dēļ – Neatkarīgas un tiesību aktā noteiktas disciplinārtiesas – Saprātīga termiņa un tiesību uz aizstāvību ievērošana disciplinārlietās – LESD 267. pants – Valsts tiesu tiesību un pienākuma vērsties Tiesā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu ierobežošana

Lietā C-791/19

par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2019. gada 25. oktobrī cēla

Eiropas Komisija, ko sākotnēji pārstāvēja *K. Banks*, kā arī *S. L. Kalēda* un *H. Krämer*, vēlāk – *K. Banks*, kā arī *S. L. Kalēda* un *P. J. O. Van Nuffel*, pārstāvji,

prasītāja,

ko atbalsta

Beļģijas Karaliste, ko pārstāv *C. Pochet*, *M. Jacobs* un *L. Van den Broeck*, pārstāves,

Dānijas Karaliste, ko sākotnēji pārstāvēja *M. Wolff*, kā arī *M. Jespersen* un *J. Nymann-Lindegren*, vēlāk – *M. Wolff* un *J. Nymann-Lindegren*, pārstāvji,

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv *M. K. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,

Somijas Republika, ko pārstāv *M. Pere* un *H. Leppo*, pārstāves,

Zviedrijas Karaliste, ko pārstāv *C. Meyer-Seitz*, *H. Shev*, *A. Falk*, *J. Lundberg* un *H. Eklinder*, pārstāves,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Polijas Republiku, ko pārstāv *B. Majczyna* un *D. Kupczak*, kā arī *S. Żyrek*, *A. Dalkowska* un *A. Gołaszewska*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – poļu.

atbildētāja,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*] (referente), M. Vilars [*M. Vilaras*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], A. Kumins [*A. Kumin*] un N. Vāls [*N. Wahl*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Toadere [*C. Toader*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], I. Ziemeļe un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerālvokāts: J. Tančevs [*E. Tanchev*],

sekretārs: M. Aleksejevs [*M. Alekseyev*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 1. decembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2021. gada 6. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Eiropas Komisija prasības pieteikumā lūdz Tiesu konstatēt:

- pieļaujot, ka tiesas nolēmumu saturs var tikt kvalificēts par disciplinārpārkāpumu, ko pieļāvis vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesnesis (2001. gada 27. jūlija *ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Likums par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju) (*Dz. U.* Nr. 98, 1070. pozīcija), redakcijā, kas izriet no secīgi izdarītiem grozījumiem, kuri publicēti 2019. gada *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* (52., 55., 60., 125., 1469. un 1495. pozīcija) (turpmāk tekstā – “Likums par vispārējās jurisdikcijas tiesām”), 107. panta 1. punkts un 2017. gada 8. decembra *ustawa o Sądzie Najwyższym* (Likums par Augstāko tiesu) (2018. gada *Dz. U.*, 5. pozīcija), konsolidētajā redakcijā, kas publicēta 2019. gada *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* (825. pozīcija) (turpmāk tekstā – “jaunais Likums par Augstāko tiesu”), 97. panta 1. un 3. punkts);
- nenodrošinot *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) *Izba Dyscyplinarna* (Disciplinārlietu palāta) (turpmāk tekstā – “Disciplinārlietu palāta”), kurai ir jāpārbauda disciplinārlietās pret tiesnešiem pieņemtie nolēmumi, neatkarību un objektivitāti (jaunā Likuma par Augstāko tiesu 3. panta 5. punkts, 27. pants un 73. panta 1. punkts, lasot tos kopsakarā ar 2011. gada 12. maija *ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa* (Likums par Valsts tiesu padomi) (*Dz. U.* Nr. 126, 714. pozīcija), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2017. gada 8. decembra *ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par Valsts tiesu padomi un dažos citos likumos) (2018. gada *Dz. U.*, 3. pozīcija) (turpmāk tekstā – “Likums par KRS”), 9.a pantu);
- piešķirot Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājam diskrecionāras pilnvaras noteikt kompetento disciplinārtiesu pirmajā instancē lietās par vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem (Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 3. punkts un 114. panta 7. punkts) un tātad nenodrošinot to, ka disciplinārlietas izskata “tiesību aktos noteikta” tiesa, un

- piešķirot tieslietu ministram pilnvaras iecelt tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu (Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b pants) un līdz ar to nenodrošinot, ka disciplinārlietas pret vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem tiek izskatītas saprātīgā termiņā, kā arī paredzot, ka akti par pārstāvja iecelšanu un to, ka viņš uzņemas aizstāvības veikšanu, neaptur disciplinārlietas norisi (šā likuma 113.a pants) un ka disciplinārtiesā turpina procesu pat attiecīgā tiesneša vai viņa pārstāvja attaisnotas prombūtnes gadījumā, par kuru ir paziņots (minētā likuma 115.a panta 3. punkts), un tātad – nenodrošinot izvērtējamo vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu tiesības uz aizstāvību;

Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētos pienākumus

un ka,

pieļaujot, ka tiek ierobežotas valsts tiesu tiesības iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesā tādējādi, ka par to ir iespējams ierosināt disciplinārlietu, Polijas Republika nav izpildījusi LESD 267. panta otrajā un trešajā daļā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

LES un LESD

- 2 LES 2. panta redakcija ir šāda:

“Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība.”

- 3 LES 19. panta 1. punktā ir noteikts:

“Eiropas Savienības Tiesas sastāvā ir Tiesa, Vispārējā tiesa un specializētās tiesas. Tā nodrošina, ka tiek ievērots tiesiskums Līgumu interpretēšanā un piemērošanā.

Dalībvalstis nodrošina tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības.”

- 4 Saskaņā ar LESD 267. pantu:

“Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par:

a) Līgumu interpretāciju;

b) Savienības iestāžu vai struktūru tiesību aktu spēkā esamību un interpretāciju.

Ja šādu jautājumu ierosina kādas dalībvalsts tiesā, šī tiesa, ja tā uzskata, ka ir vajadzīgs Tiesas lēmums par šo jautājumu, lai šī tiesa varētu sniegt spriedumu, var lūgt, lai Tiesa sniegt nolēmumu par šo jautājumu.

Ja šādu jautājumu ierosina par lietu, ko izskata dalībvalsts tiesa, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt, tad šai dalībvalsts tiesai jāgriežas Tiesā.

[..]”

Harta

- 5 Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) VI sadaļā “Tiesiskums” ir iekļauts 47. pants “Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu”, kurš ir formulēts šādi:

“Ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā.

Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. [..]

[..]”

Polijas tiesības

Konstitūcija

- 6 Saskaņā ar Konstitūcijas 179. pantu Polijas Republikas prezidents (turpmāk tekstā – “Republikas prezidents”) uz nenoteiktu laiku ieceļ tiesnešus pēc *Krajowa Rada Sądownictwa* (Valsts tiesu padome, Polija, turpmāk tekstā – “KRS”) priekšlikuma.

- 7 Konstitūcijas 187. pantā ir noteikts:

“1. [KRS] sastāvā ietilpst:

- 1) [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmais priekšsēdētājs, tieslietu ministrs, [*Naczelnny Sąd Administracyjny* (Augstākā administratīvā tiesa)] priekšsēdētājs un viena persona, ko ieceļ Republikas prezidents,
- 2) piecpadsmit locekļi, kurus ievēl no [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)], vispārējās jurisdikcijas tiesu, administratīvo tiesu un kara tiesu tiesnešiem,
- 3) četri locekļi, ko ievēl [*Sejm* (Parlamenta apakšpalāta, Polija)] no deputātiem, un divi locekļi, ko ievēl *Sénat* (Parlamenta augšpalāta) no senatoriem.

[..]

3. Ievēlēto [KRS] locekļu pilnvaru termiņš ir četri gadi.

4. [KRS] uzbūve, darbības joma, darbības veids, kā arī tās locekļu ievēlēšanas kārtība ir noteikti likumā.”

Jaunais Likums par Augstāko tiesu

- 8 Jaunais Likums par Augstāko tiesu tā sākotnējā redakcijā stājās spēkā 2018. gada 3. aprīlī. Ar to *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tika izveidotas divas jaunas palātas, proti, pirmkārt, šī likuma 3. panta 5. punktā minētā Disciplinārlietu palāta un, otrkārt, *Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Nwyższego* (Augstākās tiesas Ārkārtas kontroles un publisko lietu palāta).
- 9 Saskaņā ar jaunā Likuma par Augstāko tiesu 6. pantu:
- “1. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmais priekšsēdētājs iesniedz kompetentajām iestādēm apsvērumus par konstatētajiem pārkāpumiem vai trūkumiem likumā, kuri ir jānovērš, lai nodrošinātu Polijas Republikas tiesību sistēmas tiesiskumu, sociālo taisnīgumu un saskaņu.
2. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētājs, kurš vada Disciplinārlietu palātas darbu, iesniedz kompetentajām iestādēm apsvērumus par konstatētajiem pārkāpumiem vai trūkumiem likumā, kuri ir jānovērš, lai nodrošinātu šīs palātas kompetencē ietilpstošo lietu efektīvu izskatīšanu vai lai samazinātu disciplinārpārkāpumu skaitu.”
- 10 Saskaņā ar šā likuma 7. panta 3. un 4. punktu:
- “3. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmajam priekšsēdētājam ir valsts finanšu ministra pilnvaras saistībā ar [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] budžeta izpildi.
4. Saistībā ar [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] budžeta izpildi, kas attiecas uz Disciplinārlietu palātas darbību, par valsts finansēm atbildīgā ministra pilnvaras tiek piešķirtas [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētājam, kurš vada Disciplinārlietu palātas darbu.”
- 11 Minētā likuma 20. pantā ir noteikts:
- “Attiecībā uz Disciplinārlietu palātu un tiesnešiem, kas tajā izskata lietas, [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmā priekšsēdētāja pilnvaras, kas noteiktas:
- 14. panta 1. punkta 1), 4) un 7) apakšpunktā, 31. panta 1. punktā, 35. panta 2. punktā, 36. panta 6. punktā, 40. panta 1. un 4. punktā un 51. panta 7. un 14. punktā, īsteno [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētājs, kurš vada Disciplinārlietu palātas darbu;
 - 14. panta 1. punkta 2) apakšpunktā un 55. panta 3. punkta otrajā teikumā, īsteno [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmais priekšsēdētājs, vienojoties ar [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētāju, kurš vada Disciplinārlietu palātas darbu.”
- 12 Tā paša likuma 27. panta 1. punktā ir paredzēts:
- “Disciplinārlietu palātas kompetencē ir:
- 1) disciplinārlietas:
- a) kuras ierosinātas pret [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesnešiem;
 - b) kuras [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] izskata saistībā ar disciplinārlietām, kas tiek izskatītas, pamatojoties uz šādiem likumiem:

[..]

– Likums [par vispārējās jurisdikcijas tiesām] [..],
[..].”

13 Saskaņā ar jaunā Likuma par Augstāko tiesu 35. panta 2. punktu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pirmais priekšsēdētājs var pārcelt tiesnesi citā palātā ar viņa piekrišanu.

14 Šī likuma 73. panta 1. punktā ir noteikts:

“Disciplinārtiesas disciplinārlietās par [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesnešiem ir:

- 1) pirmajā instancē: [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] divu Disciplinārlietu palātas tiesnešu un viena [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] piesēdētāja sastāvā;
- 2) apelācijas instancē: [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] trīs Disciplinārlietu palātas tiesnešu un divu [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] piesēdētāju sastāvā.”

15 Minētā likuma 97. pants ir formulēts šādi:

“1. Ja [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] konstatē acīmredzamu noteikumu pārkāpumu lietas izskatīšanā, tā – neatkarīgi no citām savām prerogatīvām – paziņo par konstatēto kļūdu attiecīgajai tiesai. Pirms paziņojuma par konstatēto kļūdu tai ir jāinformē tiesnesis vai tiesneši, kas ietilpst iztiesāšanas sastāvā, par iespēju 7 dienu laikā sniegt rakstveida paskaidrojumus. Kļūdas pamanīšana un konstatēšana neietekmē lietas iznākumu.

[..]

3. Ja [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] konstatē kļūdu, tā var disciplinārtiesā iesniegt lūgumu izskatīt disciplinārlietu. Disciplinārtiesā pirmajā instancē ir [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)].”

16 Jaunā Likuma par Augstāko tiesu pārejas noteikumos tostarp ir 131. pants, kurā ir noteikts:

“Kamēr nav aizpildītas visas [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] tiesnešu amata vietas Disciplinārlietu palātā, tiesneši no citām [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] palātām nevar tikt pārcelti amatā šajā palātā.”

17 Jaunā Likuma par Augstāko tiesu 131. pants tika grozīts ar 2018. gada 12. aprīļa *ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym* (Likums par grozījumiem Likumā par Augstāko tiesu) (2018. gada Dz. U., 847. pozīcija), kurš stājās spēkā 2018. gada 9. maijā, 1. panta 14. punktu. Šādi grozītajā minētajā pantā ir paredzēts:

“Tiesneši, kuri šī likuma spēkā stāšanās dienā ieņem amatus citās [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] palātās, var tikt pārcelti uz Disciplinārlietu palātas amatiem. Līdz dienai, kad pirmo reizi ieceļ amatā visus tiesnešus, kuri darbosies [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] Disciplinārlietu palātā, tiesnesis, kurš ieņem amatu citā [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] palātā, iesniedz [KRS] pieteikumu par pārcelšanu amatā Disciplinārlietu palātā pēc tam, kad viņš ir saņēmis [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] pirmā priekšsēdētāja, kā arī [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētāja, kurš vada Disciplinārlietu palātas darbu, un tās palātas priekšsēdētāja piekrišanu, kurā strādā pieteikuma iesniedzējs tiesnesis. Pēc [KRS] priekšlikuma [Republikas prezidents] ieceļ tiesnesi [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] Disciplinārlietu palātā uz laiku līdz brīdim, kad pirmo reizi tiks aizpildītas visas amata vietas minētajā palātā.”

Likums par vispārējās jurisdikcijas tiesām

- 18 Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktā ir noteikts:

“Tiesnesis ir saucams pie disciplinārās atbildības par profesionāliem pārkāpumiem, tostarp par acīmredzamiem un klajiem tiesību normu pārkāpumiem un par cieņas pret amatu aizskārumu (disciplinārpārkāpumi).”

- 19 Šī likuma 110. panta 1. un 3. punkts ir formulēts šādi:

“1. Tiesnešu disciplinārlietas izlemj:

1) pirmajā instancē:

- a) apelācijas tiesās ietilpstošās disciplinārtiesas trīs tiesnešu sastāvā,
- b) [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] divu Disciplinārlietu palātas tiesnešu un viena [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] piesēdētāja sastāvā tādās lietās, kuras ir saistītas ar disciplinārpārkāpumiem, kas ir kvalificējami par tišiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem var tikt celta valsts apsūdzība, vai par tišiem finanšu jomas noziedzīgiem nodarījumiem, vai lietās, kurās [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] ir vērsusies ar lūgumu izskatīt disciplinārlietu, lai konstatētu kļūdu;

2) apelācijas instancē: [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] divu Disciplinārlietu palātas tiesnešu un viena [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] piesēdētāja sastāvā.

[..]

3. Disciplinārlietu tiesa, kurā savus pienākumus pilda tiesnesis, uz ko attiecas disciplinārlieta, nevar izskatīt 1. punkta 1. apakšpunkta a) punktā minētās lietas. Disciplinārtiesu, kuras kompetencē ir izskatīt lietu, nosaka [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētājs, kurš vada Disciplinārlietu palātas darbus, pēc par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas lūguma.”

- 20 Minētā likuma 112.b pantā ir paredzēts:

“1. Tieslietu ministrs var iecelt tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu konkrētas ar tiesnesi saistītas lietas izskatīšanai. Tieslietu ministram ieceļot savu par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu, tiek izslēgta citas par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas darbība konkrētajā lietā.

2. [..] Pamatotos gadījumos, it īpaši tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas nāves gadījumā vai ja ilgstoši pastāv šķēršļi, kas tai liedz pildīt savus pienākumus, tās vietā tieslietu ministrs ieceļ citu tiesnesi vai – gadījumos, ja disciplinārpārkāpums ir raksturojams kā tišs noziedzīgs nodarījums, par kuru tiek celta valsts apsūdzība, – citu tiesnesi vai prokuroru.

3. Tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona var ierosināt disciplinārlietu pēc tieslietu ministra ierosinājuma vai piedalīties norisošajā disciplinārlietā.

4. Ja tiek iecelta tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona, tas nozīmē, ka tiek virzīts pieprasījums sākt pārbaudi vai ierosināt disciplinārlietu.

5. Tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona beidz pildīt savas funkcijas, tiklīdz tiesas nolēmums par atteikumu ierosināt disciplinārlietu vai nolēmums izbeigt disciplinārlietu pirms lēmuma pieņemšanas kļūst galīgs vai pat pirms tiesas nolēmums izbeigt disciplinārlietu kļūst galīgs. Tas, ka tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona ir beigusi pildīt savas funkcijas, neliedz tieslietu ministram šajā pašā lietā atkārtoti iecelt tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu.”

21 Šā pašā likuma 113. panta 2. un 3. punktā ir noteikts:

“2. Ja tiesnesis, pret kuru ir ierosināta disciplinārlieta, nevar piedalīties tiesvedībā disciplinārtiesā veselības stāvokļa dēļ, disciplinārtiesas priekšsēdētājs vai tiesa pēc attiecīgā tiesneša motivēta lūguma ieceļ *ex officio* pārstāvi no advokātu vai juriskonsultu vidus. Attiecīgajam tiesnesim savam pieteikumam ir jāpievieno pilnvarota ārsta izsniegta zīme, kas apliecina, ka veselības stāvoklis viņam neļauj piedalīties disciplinārlietas izskatīšanā.

3. Izņēmuma kārtā, ja no apstākļiem izriet, ka pieteikums nav iesniegts no apsūdzētā tiesneša neatkarīgu iemeslu dēļ, var tikt iecelts *ex officio* pārstāvis gadījumā, ja nav iesniegts 2. punktā minētais pieteikums.”

22 Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 113.a pants ir formulēts šādi:

“Darbības, kas saistītas ar *ex officio* pārstāvja iecelšanu un aizstāvības uzņemšanos, ko īsteno šis pārstāvis, neaptur procesa gaitu.”

23 Saskaņā ar šā likuma 114. panta 7. punktu:

“Sākot ar disciplināro iebildumu paziņošanu, par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona lūdz [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētājam, kas vada Disciplinārlietu palātas darbu, noteikt disciplinārtiesu, kuras uzdevums ir izskatīt lietu pirmajā instancē. [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)] priekšsēdētājs, kas vada Disciplinārlietu palātas darbu, nosaka šo tiesu septiņu dienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas.”

24 Minētā likuma 115.a panta 3. punktā ir noteikts:

“Disciplinārtiesā izskata disciplinārlietu, neraugoties uz izvērtējamā tiesneša vai tā pārstāvja attaisnotu neierašanos, par ko ir paziņots, ja vien tas nav pretrunā disciplinārlietas labas norises interesēm.”

Likums par KRS

25 Atbilstoši Likuma par KRS 9.a pantam:

“1. Parlamenta apakšpalāta no [*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa)], vispārējās jurisdikcijas tiesu, administratīvo tiesu un kara tiesu tiesnešu vidus ieceļ 15 [*KRS*] locekļus uz kopēju četru gadu pilnvaru termiņu.

2. Ieceļot 1. punktā minētos padomes locekļus, apakšpalāta pēc iespējas ņem vērā nepieciešamību, lai [*KRS*] tiktu pārstāvēti dažādu veidu un līmeņu tiesu tiesneši.

3. No tiesnešu vidus iecelto jauno [KRS] locekļu kopējais pilnvaru termiņš sākas nākamajā dienā pēc viņu iecelšanas dienas. Iepriekšējā pilnvaru termiņa [KRS] locekļi pilda savas funkcijas līdz jauno [KRS] locekļu kopējā pilnvaru termiņa sākumam.”

- 26 2017. gada 8. decembra Likuma par grozījumiem Likumā par Valsts tiesu padomi un dažos citos likumos, kurš stāties spēkā 2018. gada 17. janvārī, 6. pantā iekļautie pārejas noteikumi paredz:

“[Konstitūcijas] 187. panta 1. punkta 2) apakšpunktā minēto [KRS] locekļu, kuri ir ievēlēti saskaņā ar pašlaik spēkā esošajiem noteikumiem, pilnvaru termiņš beidzas dienu pirms jauno [KRS] locekļu pilnvaru termiņa sākuma, tomēr nepārsniedzot 90 dienas no šī likuma spēkā stāšanās dienas, ja vien tas nav beidzies ātrāk šā pilnvaru termiņa notecējuma dēļ.”

Pirmstiesas procedūra

- 27 Uzskatīdama, ka, pieņemot jaunus noteikumus par disciplinārajiem pasākumiem, kas piemērojami *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) un vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā un LESD 267. panta otrajā un trešajā daļā paredzētos pienākumus, Komisija 2019. gada 3. aprīlī nosūtīja šai dalībvalstij brīdinājuma vēstuli. Pēdējā minētā uz to atbildēja ar 2019. gada 1. jūnija e-vēstuli, kurā tā apstrīdēja jebkādu Savienības tiesību pārkāpumu pieļaušanu.
- 28 2019. gada 17. jūlijā Komisija izdeva argumentētu atzinumu, kurā tā saglabāja viedokli, ka ar šādi izveidoto jauno disciplināro sistēmu netiek ievērotas minētās Savienības tiesību normas. Tādēļ šī iestāde aicināja Polijas Republiku divu mēnešu laikā no argumentētā atzinuma saņemšanas veikt pasākumus, kas ir nepieciešami, lai izpildītu minēto argumentēto atzinumu. 2019. gada 17. septembra atbildē minētā dalībvalsts uzskatīja, ka Komisijas izvirzītie iebildumi nav pamatoti.
- 29 Tā kā šī atbilde Komisiju nepārliecināja, tā nolēma celt šo prasību.

Tiesvedība Tiesā

- 30 Ar atsevišķu dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2019. gada 25. oktobrī, Komisija atbilstoši Tiesas Reglamenta 133. panta 1. punktam tai lūdza izskatīt šo lietu paātrinātā tiesvedībā. Šī lūguma pamatojumam Komisija apgalvoja, ka tās prasībā izvirzītie iebildumi pret jauno disciplināro pasākumu režīmu, kas piemērojams Polijas tiesnešiem, ir par to, ka sistemātiski netiek ievērotas šo tiesnešu neatkarības nodrošināšanai vajadzīgās garantijas. Tiesiskās drošības prasības izpildei tāpat lieta esot jāizskata īsā termiņā, lai kļūdētu šaubas par minētā režīma atbilstību Savienības tiesībām.
- 31 Reglamenta 133. panta 1. punktā ir paredzēts, ka pēc prasītāja vai atbildētāja pieteikuma Tiesas priekšsēdētājs pēc pretējās puses, tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklaušanās var pieņemt lēmumu lietu izskatīt paātrinātā tiesvedībā, atkāpjoties no šā reglamenta noteikumiem, ja lietas apstākļu dēļ tā ir jāizskata īsā termiņā.
- 32 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka šāda paātrinātā tiesvedība ir procesuāls instruments, kas paredzēts ārkārtas situācijas risināšanai. Turklāt no Tiesas judikatūras arī izriet, ka paātrināto tiesvedību var nepiemērot, ja lietā radušos juridisko problēmu sensitīvā un sarežģītā rakstura dēļ ir grūti piemērot šādu tiesvedību, tostarp tad, ja nešķiet, ka būtu piemēroti saīsināt tiesvedības rakstveida daļu Tiesā (spriedums, 2021. gada 18. maijs, *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c.,

C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, turpmāk tekstā – “spriedums *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c.”), EU:C:2021:393, 103. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 33 Šajā lietā Tiesas priekšsēdētājs 2019. gada 26. novembrī, uzklusot tiesnesi referentu un ģenerāladvokātu, nolēma, ka šī sprieduma 30. punktā minētais Komisijas lūgums ir jānoraida.
- 34 Proti, lai gan minētajā prasībā uzdotie jautājumi, kas skar Savienības tiesību pamatnoteikumus, *a priori* var būt īpaši svarīgi Savienības tiesu sistēmas pareizas darbības nodrošināšanā, kurā valsts tiesu neatkarībai ir būtiska nozīme, ņemot vērā šo jautājumu, kas radušies saistībā ar plašo reformu, kura Polijā ir veikta tiesu sistēmas jomā, jutīgo un sarežģīto raksturu, paātrinātās tiesvedības piemērošana ir grūti iedomājama (pēc analogijas skat. spriedumu *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c., 105. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Tomēr, ņemot vērā minētās prasības priekšmetu un tajā izvirzīto jautājumu būtību, Tiesas priekšsēdētājs ar 2019. gada 26. novembra lēmumu šai lietai noteica prioritāru izskatīšanu saskaņā ar Reglamenta 53. panta 3. punktu.
- 36 Turklāt ar atsevišķu dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 23. janvārī, Komisija iesniedza pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu saskaņā ar LESD 279. pantu un Tiesas Reglamenta 160. panta 2. punktu, lūdzot Tiesu, kamēr tiek gaidīts Tiesas spriedums pēc būtības, uzdot Polijas Republikai:
- apturēt jaunā Likuma par Augstāko tiesu 3. panta 5. punkta, 27. panta un 73. panta 1. punkta, kas ir Disciplinārlietu palātas kompetences pamats, piemērošanu, lai gan pirmajā instancē, gan apelācijas instancē izskatītu disciplinārlietas pret tiesnešiem;
 - atturēties no izskatāmo lietu nodošanas Disciplinārlietu palātai tādā iztiesāšanas sastāvā, kurš neatbilst neatkarības prasībām, kas noteiktas tostarp 2019. gada 19. novembra spriedumā A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība) (C-585/18, C-624/18 un C-625/18, turpmāk tekstā – “spriedums A. K. u.c.”, EU:C:2019:982), un
 - vēlākais mēneša laikā pēc Tiesas rīkojuma paziņošanas, ar kuru noteikti pieprasītie pagaidu pasākumi, paziņot Komisijai par visiem pasākumiem, ko tā veiks, lai pilnībā izpildītu šo rīkojumu.
- 37 Ar 2020. gada 8. aprīļa rīkojumu Komisija/Polija (C-791/19 R, EU:C:2020:277) Tiesa pilnībā apmierināja Komisijas pieteikumu par pagaidu pasākumu noteikšanu līdz galīgā sprieduma paskaidrošanai šajā lietā.
- 38 Beļģijas Karalistei, Dānijas Karalistei, Nīderlandes Karalistei, Somijas Republikai un Zviedrijas Karalistei tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam ar Tiesas priekšsēdētāja 2020. gada 11., 19. un 20. februāra lēmumiem.
- 39 Pēc tiesvedības rakstveida daļas, kurā Polijas Republika iesniedza iebildumu rakstu un vēlāk atbildes rakstu uz repliku, ko bija iesniegusi Komisija, kā arī atbildes rakstu uz iestāšanās rakstiem, ko attiecīgi iesniedza piecas iepriekšējā punktā minētās dalībvalstis, 2020. gada 1. decembra tiesas sēdē tika uzklusoti lietas dalībnieku mutvārdu argumenti. Ģenerāladvokāts secinājumus sniedza 2021. gada 6. maijā – datumā, kurā līdz ar to tika pabeigta tiesvedības mutvārdu daļa.

- 40 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2021. gada 10. jūnijā, Polijas Republika lūdz atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu. Šī lūguma pamatojumam tā būtībā norāda, ka nepiekrīt ģenerālvokāta secinājumiem, kuros turklāt esot norādīts, ka šīs lietas apstākļi nav tikuši pietiekami izskaidroti.
- 41 Šajā saistībā jāatgādina, pirmkārt, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Tiesas Reglamentā lietas dalībniekiem nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus par ģenerālvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 Otrkārt, atbilstoši LESD 252. panta otrajai daļai ģenerālvokāts, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē sniedz motivētus secinājumus lietās, kurās saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerālvokāta piedalīšanās. Tiesai nav saistoši nedz šie secinājumi, nedz pamatojums, ar kādu ģenerālvokāts tos izdara. Tādējādi viena lietas dalībnieka nepieņemšana ģenerālvokāta secinājumiem, lai kādi arī būtu viņa šajos secinājumos aplūkoti jautājumi, pati par sevi nevar būt iemesls, kas pamatotu tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu (spriedums, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Tomēr Tiesa jebkurā brīdī pēc ģenerālvokāta uzklaušanās saskaņā ar Reglamenta 83. pantu var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta.
- 44 Šajā gadījumā Tiesa, uzklaušījusi ģenerālvokātu, tomēr uzskata, ka – pretēji Polijas Republikas apgalvotajam – tiesvedības rakstveida daļas un tiesas sēdes beigās tās rīcībā ir visa nepieciešamā informācija, lai pieņemtu nolēmumu. Šādos apstākļos nav jāizdod rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

Par prasību

- 45 Prasības pamatojumam Komisija izvirza piecus iebildumus: pirmos četrus – par LES 19. panta 1. punkta otrās daļas pārkāpumu un piekto – par LESD 267. panta otrās un trešās daļas pārkāpumu.

Par pirmajiem četriem iebildumiem attiecībā uz LES 19. panta 1. punkta otrās daļas pārkāpumu

Par LES 19. panta 1. punkta otrās daļas piemērojamību un tvērumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 46 Komisija apgalvo, ka – pretēji tam, ko Polijas Republika ir apgalvojusi atbildē uz argumentēto atzinumu, – LES 19. panta 1. punkta otrā daļa šajā lietā ir piemērojama. Proti, minētajā tiesību normā dalībvalstīm esot noteikts pienākums nodrošināt, ka valsts iestādes, kas kā “tiesas” Savienības tiesību izpratnē var lemt par jautājumiem par šo tiesību piemērošanu vai interpretāciju, kā tas esot Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu un *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) gadījumā, atbilst prasībām, kuras paredzētas, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tostarp tām, kas ir saistītas ar minēto iestāžu neatkarību un objektivitāti.

- 47 Lai izpildītu šīs neatkarības un objektivitātes prasības, it īpaši būtu jābūt noteikumiem, kas ļauj kļūdēt jebkādas attiecīgo personu pamatotas šaubas par šo iestāžu ārēju neietekmējamību un to neitralitāti attiecībā pret izvērtējamām interesēm. Šajā ziņā tiesu neatkarība attiecoties ne tikai uz tiesas spriešanas funkciju īstenošanu konkrētās lietās, bet arī uz tiesu organizāciju un jautājumu, vai attiecīgā iestāde piedāvā garantijas, kuras var nodrošināt “neatkarības šķietamību”, lai varētu saglabāt uzticēšanos, kas tiesām ir jārada demokrātiskā sabiedrībā.
- 48 Šajā nolūkā, kā tas izriet no Tiesas judikatūras, it īpaši esot nepieciešams, lai tiesnešiem piemērojamais disciplinārais režīms ietvertu nepieciešamās garantijas, kas ļautu izvairīties no jebkāda riska, ka šis režīms tiks izmantots kā tiesu nolēmumu satura politiskās kontroles sistēma, un tālab būtu jāparedz noteikumi, kuros ir noteikta gan rīcība, kas veido disciplinārpārkāpumus, gan konkrēti piemērojamie sodi un kuros ir paredzēta neatkarīgas iestādes iesaistīšanās atbilstoši procedūrai, ar ko ir pilnībā garantētas Hartas 47. un 48. pantā paredzētās tiesības, tostarp tiesības uz aizstāvību, un kuros paredzēta iespēja tiesā pārsūdzēt disciplināro struktūrvienību lēmumus.
- 49 Iebildumu rakstā Polijas Republika tostarp apgalvo, ka Hartas 47. un 48. pants nav piemērojams disciplinārlietām, kas attiecas uz valsts tiesnešiem, ja netiek īstenotas Savienības tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē. It īpaši LES 19. panta 1. punkta otrā daļa neesot avots nedz pamattiesībām uz aizstāvību, nedz tiesībām tikt uzklautam saprātīgā termiņā. Šī dalībvalsts uzskata, ka disciplinārlietas, kas tiek izskatītas, pamatojoties uz Komisijas apstrīdētajām procesuālajām normām, ir pilnībā iekšējas un ka, definējot šīs procedūras, Polijas iestādes nav reglamentējušas jomas, uz kurām attiecas Savienības tiesības, minētā panta – lasot to kopsakarā ar LES 5. pantu un LESD 3. un 4. pantu – izpratnē.

– *Tiesas vērtējums*

- 50 Vispirms jāatgādina, ka Savienība apvieno valstis, kuras ir brīvi un brīvprātīgi pievienojušās LES 2. pantā minētajām kopējām vērtībām, ievēro šīs vērtības un apņemas tās veicināt. Konkrēti, no LES 2. panta izriet, ka Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā tiesiskums, kas dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kurā valda tostarp taisnīgums. Šajā ziņā jānorāda, ka dalībvalstu un tostarp to tiesu savstarpējā uzticēšanās ir balstīta pamatpremīsā, ka dalībvalstīm ir virkne kopīgu vērtību, uz kurām ir balstīta Savienība, kā tas ir norādīts šajā pantā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 24. jūnijs, Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība), C-619/18, EU:C:2019:531, 42. un 43. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra, un *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c., 160. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 51 Turklāt LES 2. pantā nostiprināto vērtību ievērošana no dalībvalsts puses ir visu šai dalībvalstij no Līgumu piemērošanas izrietošo tiesību izmantošanas nosacījums. Tātad dalībvalsts nevar grozīt savus tiesību aktus tā, ka tiek izraisīta tiesiskuma – kas ir vērtība, kura ir konkretizēta it īpaši LES 19. pantā, – aizsardzības limeņa pazemināšanās. Tādējādi dalībvalstīm ir jārūpējas par to, lai tiktu novērsta jebkāda tiesību aktu tieslietu organizācijas jomā kvalitātes pazemināšanās no šīs vērtības viedokļa, atturoties pieņemt noteikumus, kas varētu apdraudēt tiesnešu neatkarību (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, 63.–65. punkts un tajos minētā judikatūra, kā arī spriedums *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c., 162. punkts).
- 52 Kā noteikts LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā, dalībvalstīm ir jāparedz tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēma, kas nodrošina privātpersonām viņu tiesību uz efektīvu aizsardzību tiesā ievērošanu jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības. Šajā ziņā tiesību, kuras indivīdi gūst no Savienības tiesībām, efektīvas aizsardzības tiesā princips, uz ko ir atsauce LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā, ir Savienības tiesību vispārējs princips, kas izriet no dalībvalstīm

kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām un kas tika atzīts 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 6. un 13. pantā, un kas šobrīd ir apstiprināts Hartas 47. pantā (spriedums *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c., 190. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 53 Attiecībā uz LES 19. panta 1. punkta otrās daļas piemērojamību *ratione materiae* turklāt ir jāatgādina, ka šī norma darbojas “jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības”, neatkarīgi no situācijas, kādā dalībvalstis īsteno šīs tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē (spriedumi, 2019. gada 24. jūnijs, Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība), C-619/18, EU:C:2019:531, 50. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c., 192. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu visām dalībvalstīm tostarp ir jānodrošina, lai attiecīgās instances, kas kā “tiesa” Savienības tiesībās noteiktajā izpratnē ietilpst tās tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, un kas tādējādi šajā statusā var spriest par Savienības tiesību piemērošanu un interpretāciju, atbilstu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām (spriedums, 2021. gada 2. marts, A. B. u.c. (Augstākās tiesas tiesnešu iecelšana – Pārsūdzība), C-824/18, turpmāk tekstā – “spriedums A. B. u.c.”, EU:C:2021:153, 112. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 55 Tomēr nav strīda par to, ka gan *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), it īpaši tajā ietilpstošā Disciplinārlietu palāta, gan Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesas var tikt aicinātas spriest par jautājumiem, kas ir saistīti ar Savienības tiesību piemērošanu vai interpretēšanu, un ka tās kā “tiesas” šajās tiesībās definētajā nozīmē ietilpst Polijas tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā “jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības” LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē, un tādēļ šīm tiesām ir jāatbilst prasībai par efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (spriedumi, 2019. gada 24. jūnijs, Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība), C-619/18, EU:C:2019:531, 56. punkts, un 2019. gada 5. novembris, Komisija/Polija (Vispārējās jurisdikcijas tiesu neatkarība), C-192/18, EU:C:2019:924, 104. punkts).
- 56 Šajā ziņā ir jāatgādina, kā norāda Polijas Republika – lai arī tieslietu organizācija dalībvalstīs ir šo dalībvalstu kompetencē, tomēr, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm ir jāievēro pienākumi, kas tām izriet no Savienības tiesībām, it īpaši no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas (spriedumi, 2019. gada 24. jūnijs, Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība), C-619/18, EU:C:2019:531, 52. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2019. gada 5. novembris, Komisija/Polija (Vispārējās jurisdikcijas tiesu neatkarība), C-192/18, EU:C:2019:924, 102. punkts).
- 57 Tā kā LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā visām dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt tiesību aizsardzības līdzekļus, kas vajadzīgi, lai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā tostarp Hartas 47. panta izpratnē, šī pēdējā minētā tiesību norma ir pienācīgi jāņem vērā, interpretējot LES 19. panta 1. punkta otro daļu (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 45. punkts un tajā minētā judikatūra). Lai nodrošinātu, ka instances, kurām var nākties lemt par jautājumiem, kas saistīti ar Savienības tiesību piemērošanu un interpretāciju, var nodrošināt šādu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, īpaši svarīga – kā tas norādīts Hartas 47. panta otrajā daļā, kurā kā viena no prasībām saistībā ar pamattiesībām uz efektīvu tiesisko aizsardzību ir minēta piekļuve “neatkarīgai” tiesai, – ir šo instanču neatkarības saglabāšana (spriedums *Asociația “Forumul Judecătorilor din România”* u.c., 194. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 58 Šī prasība par tiesu neatkarību, kas ir nesaraujami saistīta ar tiesas spriešanu, ietilpst to tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu saturā, kurām ir kardināla nozīme kā garantijai visu to tiesību aizsardzībai, kuras privātpersonām izriet no Savienības tiesībām, un dalībvalstu kopējo vērtību, kas izklāstītas LES 2. pantā, tostarp tiesiskuma vērtības, saglabāšanai (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru atbilstoši Savienības tiesībās prasītajām neatkarības un objektivitātes garantijām ir nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, it īpaši attiecībā uz tiesas sastāvu, tās locekļu iecelšanu amatā un pilnvaru ilgumu, kā arī viņu atturēšanās, noraidīšanas un atsaukšanas iemesliem, nolūkā kļiedēt indivīdos jebkādas pamatotas šaubas par minētās struktūras ārēju neietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā uz tajā izvērtējamajām interesēm (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 60 Šajā ziņā ir būtiski, lai tiesneši būtu pasargāti no ārējas ietekmes vai spiedieniem, kas var apdraudēt viņu neatkarību. Noteikumiem, kas piemērojami tiesnešu statusam un amata pienākumu izpildei, it īpaši ir jāļauj izslēgt ne tikai jebkādu tiešu ietekmi, kura izpaužas norāžu veidā, bet arī netiešāku ietekmi, kura varētu iespaidot attiecīgo tiesnešu lēmumus, un tādējādi novērst šķietamo viņu neatkarības vai objektivitātes trūkumu, kas varētu apdraudēt paļāvību, kāda tiesai ir jārada privātpersonām demokrātiskā sabiedrībā un tiesiskā valstī (spriedums *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 197. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 61 Konkrētāk, tiesnešiem piemērojamo disciplināro režīmu reglamentējošo noteikumu gadījumā no Savienības tiesībām, it īpaši no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas, izrietošā neatkarības prasība saskaņā ar pastāvīgo judikatūru paredz, ka šim režīmam ir jāsniedz nepieciešamās garantijas, lai izvairītos no jebkāda riska, ka šāds režīms varētu tikt izmantots kā tiesu nolēmumu satura politiskās kontroles sistēma. Šajā sakarā tādu noteikumu pieņemšana, kuros tostarp ir noteikta gan rīcība, kas ir disciplinārpārkāpumi, gan konkrēti piemērojamie sodi, kuri paredz neatkarīgas instances iesaistīšanos saskaņā ar procedūru, kas pilnībā garantē Hartas 47. un 48. pantā paredzētās tiesības, tostarp tiesības uz aizstāvību, un kuros ir paredzēta iespēja tiesā apstrīdēt disciplināro iestāžu lēmumus, veido būtisko garantiju kopumu, lai saglabātu tiesu varas neatkarību (spriedums *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 198. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 62 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, valsts tiesību normas disciplinārlietu jomā, ko Komisija apstrīdējusi pirmajos četros iebildumos, var tikt pārbaudītas no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas aspekta, un tādēļ ir jāizvērtē, vai ir konstatējami šīs tiesību normas pārkāpumi, kurus apgalvojusi šī iestāde.

Par otro iebildumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 63 Ar otro iebildumu, kurš ir jāizskata vispirms, Komisija secina, ka ir pārkāpta LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, jo Disciplinārlietu palāta, kurai pirmajā instancē un apelācijas instancē tiek lūgts izskatīt disciplinārlietas, kas attiecas uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, un atkarībā no gadījuma vai nu apelācijas instancē, vai gan pirmajā instancē, gan apelācijas instancē – disciplinārlietas, kas attiecas uz vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, neatbilst neatkarības un objektivitātes prasībām.

- 64 Lai gan vispārīgi izpildvaras iestādes iejaukšanās tiesnešu iecelšanas procesā pati par sevi nevar ietekmēt viņu neatkarību vai objektivitāti, tomēr šajā lietā ir jāņem vērā, ka dažādu likumdošanas reformu kopums un vienlaicīga ieviešana Polijā ir izraisījusi strukturālu pārrāvumu, kas vairs neļauj saglabāt iespaidu par tiesu varas neatkarību un objektivitāti, un palāvību, kāda tiesai ir jārada demokrātiskā sabiedrībā, nedz arī novērst jebkādas individu pamatotas šaubas par Disciplinārlietu palātas ārēju neietekmējamību un par tās neitralitāti attiecībā uz izvērtējamajām interesēm.
- 65 Tas izrietot no dažādiem faktoriem, tai skaitā no apstākļa, ka Disciplinārlietu palātu, kurai tostarp ir tiesas spriešanas kompetence disciplinārlietās attiecībā uz tiesnešiem, esot izveidota *ex nihilo*, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) iekšienē piešķirot augstu organizatoriskās un finansiālās neatkarības limeni, kāds nav pieejams citām šīs tiesas palātām, kā arī no apstākļa, ka tā, bez acīmredzama pamatojuma un atkāpjoties no vispārpiemērojama noteikuma, jau esot paredzējusi, ka amata vietas šajā jaunajā palātā var tikt ieņemtas tikai, Republikas prezidentam pēc KRS priekšlikuma iecelot amatā jaunus tiesnešus, nevis pārceļot tiesnešus, kuri jau strādā citās *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātās.
- 66 Šajā kontekstā nozīme esot arī apstāklim, ka tieši pirms šo jauno tiesnešu iecelšanas Disciplinārlietu palātā KRS sastāvs tika pilnībā atjaunots, saīsinot minētās struktūras locekļu pilnvaru termiņus, un tas notika, pamatojoties uz jaunajiem noteikumiem, kas reglamentē tajā ietilpstošo 15 locekļu ar tiesneša statusu iecelšanas kārtību, paredzot, ka turpmāk viņus ievēlēs nevis paši tiesneši kā līdz šim, bet gan Parlamenta apakšpalāta. Tātad šo inovāciju rezultātā 23 no 25 locekļiem, kuri ir KRS sastāvā, turpmāk iecels likumdošanas vai izpildvaras iestādes vai pārstāvēs šīs iestādes, tādējādi izraisot šīs iestādes politizāciju un līdz ar to palielinot minēto iestāžu ietekmi uz Disciplinārlietu palātas tiesnešu iecelšanas procesu, kā to it īpaši esot uzsvērusi gan Eiropas Komisija par demokrātiju caur tiesībām (saukta par “Venēcijas komisiju”) 2017. gada 11. decembra atzinumā Nr. 904/2017 (CDL(2017)031), gan Pretkorupcijas starpvalstu grupa (GRECO) 2018. gada 23. marta *ad hoc* ziņojumā par Poliju.
- 67 Iebildumu rakstā Polijas Republika apgalvo, ka gan Disciplinārlietu palātas locekļu iecelšanas procedūra, kas turklāt līdzinās citās dalībvalstīs spēkā esošajai procedūrai, gan citas garantijas, kuras šiem locekļiem ir pēc iecelšanas amatā, nodrošina minētās palātas neatkarību.
- 68 Proti, nosacījumi, kādiem ir jāatbilst kandidātiem uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu amatiem, esot izsmeloši definēti valsts tiesībās, un viņu iecelšanas procedūra pēc publiskā aicinājuma pieteikties konkursam publicēšanas ir saistīta ar KRS veiktu atlasi, pamatojoties uz kuru šī institūcija formulējot priekšlikumu par izraudzīto kandidātu iecelšanu amatā, par ko galu galā Republikas prezidents, kuram neesot pienākuma ievērot KRS priekšlikumu, pieņem iecelšanas aktu.
- 69 Turklāt jaunais KRS sastāvs nekādi neatšķiroties no tā, kāds pastāv tiesu valstu padomēs, kuras izveidotas dažās citās dalībvalstīs, un tas esot palīdzējis nostiprināt šīs iestādes demokrātisko lēģitimitāti un tajā nodrošināt uzlabotu Polijas tiesu pārstāvības limeni.
- 70 Visbeidzot, Disciplinārlietu palātas tiesnešu neatkarība pēc viņu iecelšanas amatā izrietot no tā, ka pastāv izstrādāta tādu garantiju sistēma, kas tostarp ir saistīta ar viņu pilnvaru nenoteiktu termiņu, neatceļamību, imunitāti, pienākumu neiesaistīties politikā, kā arī dažāda veida profesionālo neatbilstību un īpaši augstu darba samaksu. Savukārt Disciplinārlietu palātas augstā administratīvā, finansiālā un tiesas spriešanas autonomijas pakāpe pastiprinot šīs struktūras

neatkarību, aizsargājot tās locekļus no riskiem, kas saistīti ar organisku profesionālo ietekmi vai koleģialitāti, kad viņiem ir jālemj disciplinārlietās attiecībā pret citu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātu tiesnešiem.

- 71 Turklāt Disciplinārlietu palātas neatkarība no Polijas izpildvaras esot atspoguļota arī šīs instances lēmumos, kuros tostarp esot norādīts, ka, izskatot tieslietu ministra 18 pārsūdzības par pirmās instances disciplinārtiesu spriedumiem lietās par tiesnešiem, septiņās no tām pārsūdzētie spriedumi esot tikuši atstāti negrozīti, piecos gadījumos tie esot tikuši grozīti, nosakot smagākus disciplinārsodus, divos gadījumos Disciplinārlietu palāta esot grozījusi spriedumus, kuros persona ir atbrīvota no atbildības, un uzlikusi tai disciplinārsodus, vēl divos gadījumos tā ir grozījusi attaisnojošus spriedumus, pasludinot, ka pārkāpums ir izdarīts, bet nav noteikusi sodu, vienā lietā spriedums ir ticis atcelts un disciplinārlieta izbeigta attiecīgā tiesneša nāves dēļ un vienā gadījumā šī palāta esot grozījusi attiecīgo spriedumu, nenosakot sodu, pēc tam, kad bija pārkvalificējusi attiecīgo pārkāpumu par nenozīmīgu disciplinārpārkāpumu.
- 72 Replikas rakstā Komisija apgalvo, ka spriedums A. K. u.c., kas pasludināts pēc šīs prasības celšanas, pa to laiku ir apstiprinājis šī iebilduma pamatotību.
- 73 Tas pats attiecoties uz *Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych)* (Augstākā tiesa (Darba un sociālā nodrošinājuma lietu palāta), Polija) 2019. gada 5. decembra spriedumu (III PO 7/18) un 2020. gada 15. janvāra rīkojumiem (III PO 8/18 un III PO 9/18), ar ko tā, būdama arī iesniedzējtiesa pamatlietās, kurās tika taisīts spriedums A. K. u.c., pamatojoties uz šā pēdējā minētā sprieduma atziņām, esot nospriedusi, ka pašreizējā sastāvā KRS nav uzskatāma par objektīvu un no Polijas likumdošanas varas un izpildvaras neatkarīgu struktūru un ka Disciplinārlietu palāta nav “tiesa” Hartas 47. panta, ECPAK 6. panta un Konstitūcijas 45. panta 1. punkta izpratnē. Minētajos nolēmumos *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) papildus jau šī sprieduma 65. punktā minētajiem faktoriem esot norādījusi, ka, pirmkārt, Disciplinārlietu palātai ir piešķirta arī ekskluzīva kompetence attiecībā uz lietām par *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem darba tiesību, sociālā nodrošinājuma un pensionēšanas jomā, proti, tādās pašās jomās, kādās kompetence iepriekš esot bijusi piešķirta vispārējās jurisdikcijas tiesām, otrkārt, dažādu secīgu grozījumu Likumā par KRS dēļ tika būtiski samazinātas kandidāta, kurš nav izraudzīts, iespējas attiecīgo tiesnešu amatā iecelšanas procedūrā pārsūdzēt KRS rezolūcijas, treškārt, personām, kas ieceltas tiesnešu amatā Disciplinārlietu palātā, esot ciešas saiknes ar Polijas likumdošanas varu vai izpildvaru, un, ceturtkārt, kopš izveidošanas Disciplinārlietu palāta esot mēģinājusi atsaukt Tiesai iesniegtos lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu lietās, kurās pasludinās spriedums A. K. u.c.
- 74 Minētajos nolēmumos šādi izdarītie konstatējumi pēc tam esot tikuši atkārtoti pausti 2020. gada 23. janvāra rezolūcijā, kas darbojas kā tiesību princips, kuru *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) ir pieņēmusi iztiesāšanas sastāvā, apvienojot minētās tiesas civillietu, krimināllietu un darba un sociālā nodrošinājuma lietu palātas.
- 75 Turklāt Disciplinārlietu palātas tiesneši esot privileģētā situācijā salīdzinājumā ar citu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātu tiesnešiem. Proti, no *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) 2019. gada 5. decembra sprieduma (III PO 7/18) izrietot arī, ka Disciplinārlietu palātas darba apjoms ir ievērojami mazāks par to, kāds attiecīgajā gadījumā ir citām minētās tiesas palātām, lai gan, kā Polijas Republika ir norādījusi iebildumu rakstā, Disciplinārlietu palātas locekļi saņem atalgojumu, kas aptuveni par 40 % pārsniedz citu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātu tiesnešu atalgojumu.

- 76 Attiecībā uz garantijām, kas, kā apgalvots, aizsargā Disciplinārlietu palātas tiesnešus pēc viņu iecelšanas amatā un uz ko atsaucas Polijas Republika, no sprieduma A. K. u.c. izriet, ka neatkarīgi no minēto garantiju esamības, veicot vispārēju to valsts tiesību normu analīzi, kuras reglamentē attiecīgās tiesas izveidi un kuras it īpaši attiecas uz tās kompetenci, sastāvu un tiesnešu iecelšanas tajā kārtību, joprojām ir jāpārlicinās par to, ka šie dažādie elementi indivīdiem nerada šaubas par minēto tiesnešu ārēju neietekmējamību un to neitralitāti attiecībā uz tiesā izvērtējamajām interesēm, tiklīdz attiecīgās personas ir ieceltas amatā.
- 77 Atbildes rakstā uz repliku Polijas Republika apgalvo, ka no Komisijas prasības pieteikuma izriet, ka tās otrais iebildums attiecas uz valsts tiesību normu, kas ir šīs prasības priekšmets, juridisko vērtējumu, nevis uz faktu konstatējumu. Ar Disciplinārlietu palātas neatkarību saistītajiem parametriem, kas saskaņā ar spriedumu A. K. u.c. bija jāizvērtē iesniedzējtiesai pamatlietās, kurās tika pasludināts minētais spriedums, neesot nekādas saistības ar abstrakto vērtējumu par šo valsts tiesību normu atbilstību Savienības tiesībām, bet tie attiecoties uz faktiem. Tādējādi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pēc sprieduma A. K. u.c. pieņemtajiem nolēmumiem neesot nozīmes, izvērtējot šai dalībvalstij šajā prasībā pārņemto pienākumu neizpildi. Savukārt *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) 2020. gada 23. janvāra rezolūcija neattiecoties uz Disciplinārlietu palātas kompetenci, un minēto rezolūciju turklāt 2020. gada 20. aprīļa spriedumā *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucionālā tiesa, Polija) esot atzinusi par neatbilstošu Konstitūcijai.
- 78 Visbeidzot, Polijas Republika atbildes raksta uz repliku pielikumā iesniedz dokumentus, ko kopumā veido kādas 2300 lappuses, kurās ir sniegts pilnīgs Disciplinārlietu palātas to lēmumu pārskats, kas apstiprinot minētās dalībvalsts pārlicību, ka minētā instance lemj pilnīgi objektīvi un neatkarīgi. Turklāt no šā paša atbildes raksta uz repliku pielikumā esošā salīdzinošā pārskata par lēmumiem, kas pieņemti 2017.–2019. gadā disciplinārlietās, kuras ierosinātas pēc tieslietu ministra iesniegtās pārsūdzības, izrietot, ka, lai gan 2017. un 2018. gadā Augstākās tiesas Krimināllietu palāta apmierināja 6 no 14 tieslietu ministra prasībām, 2018. un 2019. gadā Disciplinārlietu palāta apmierināja 17 no 44 prasībām, un tas atspoguļojot līdzvērtīgu proporciju.
- 79 Beļģijas Karaliste, Dānijas Karaliste, Nīderlandes Karaliste, Somijas Republika un Zviedrijas Karaliste savukārt uzskata, ka no spriedumā A. K. u.c. sniegtajām atziņām izriet, ka Disciplinārlietu palāta neatbilst objektivitātes un neatkarības prasībām, kas izriet no Savienības tiesībām. Beļģijas Karaliste uzskata, ka šis secinājums turklāt var tikt balstīts uz dažādiem instrumentiem, kas pieņemti starptautiskās iestādēs, piemēram, Eiropas Hartu par tiesnešu statusu un Venēcijas komisijas 2020. gada 16. janvāra atzinumu Nr. 977/2019 par grozījumiem, kas 2019. gada 20. decembrī veikti tostarp Likumā par vispārējās jurisdikcijas tiesām, kā arī jaunajā Likumā par Augstāko tiesu.

– Tiesas vērtējums

- 80 Kā izriet no Tiesas judikatūras, kas atgādināta šā sprieduma 61. punktā, ikvienai dalībvalstij atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai ir jānodrošina, lai valstu tiesu tiesnešiem piemērojami disciplinārie pasākumi, uz kuriem attiecas to tiesību aizsardzības līdzekļu sistēma jomās, kam piemērojamas Savienības tiesības, atbilstu tiesnešu neatkarības principam, tostarp garantējot, ka pret minēto tiesu tiesnešiem uzsāktās disciplinārlietās pieņemtie lēmumi tiek pārbaudīti struktūrā, kura pati atbilst efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā raksturīgām garantijām, tostarp neatkarības garantijai (rīkojums, 2020. gada 8. aprīlis, Komisija/Polija, C-791/19 R, EU:C:2020:277, 35. punkts).

- 81 No jaunā Likuma par Augstāko tiesu 27. panta 1. punkta, 73. panta 1. punkta un 97. panta 3. punkta, kā arī no Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 1. punkta izriet, ka disciplināri lēmumi, kurus var pieņemt attiecībā uz Polijas tiesnešiem, turpmāk ietilpst Disciplinārlietu palātas kompetencē, kas izveidota saskaņā ar jauno Likumu par Augstāko tiesu. Šī palāta pirmajā instancē un apelācijas instancē izskata disciplinārlietas par *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, kā arī atkarībā no gadījuma vai nu apelācijas instancē, vai gan pirmajā instancē, gan apelācijas instancē – disciplinārlietas par vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem. Tādējādi no iepriekšējā punktā atgādinātajiem principiem izriet, ka saskaņā ar Savienības tiesībām, it īpaši LES 19. panta 1. punkta otro daļu, tādai struktūrai kā Disciplinārlietu palāta ir jāsniedz visas nepieciešamas garantijas par tās neatkarību un objektivitāti.
- 82 Kā Tiesa šajā ziņā jau ir precizējusi, iespēja vien, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) un vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesneši var būt pakļauti tādas disciplinārlietas riskam, kā rezultātā var tikt iesaistīta struktūra, kuras neatkarība netiks garantēta, var ietekmēt viņu pašu neatkarību (rikojums, 2020. gada 8. aprīlis, Komisija/Polija, C-791/19 R, EU:C:2020:277, 90. punkts).
- 83 Šajā ziņā it īpaši ir jāņem vērā, ka disciplinārajiem pasākumiem var būt smagas sekas attiecībā uz sodīto tiesnešu dzīvi un karjeru. Kā ir norādījusi arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa, īstenotā pārbaude tiesā tādējādi ir jāpielāgo attiecīgi tam, ka lēmumi pieņemti disciplinārlietās. Ja valsts sāk šādu disciplinārlietu, uz spēles tiek likta sabiedrības uzticība tiesu varas darbībai un neatkarībai; demokrātiskā valstī šāda uzticība ir garantija tiesiskuma pastāvēšanai (šajā nozīmē skat. ECT, 2018. gada 6. novembris, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá* pret Portugāli, CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, 196. punkts, kā arī 2021. gada 9. marts, *Eminağaoğlu* pret Turciju, CE:ECHR:2021:0309JUD007652112, 97. punkts).
- 84 Ar otro iebildumu Komisija būtībā apgalvo, ka, ņemot vērā īpašo kontekstu, kādā Disciplinārlietu palāta tika izveidota, noteiktas tās iezīmes un tiesnešu iecelšanas tajā procesu, minētā struktūra neatbilst LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētajām neatkarības un objektivitātes prasībām.
- 85 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, kā to ir uzsvērusi Komisija un personas, kas iestājušās lietā, ka spriedumā A. K. u.c. Tiesai jau bija jāizskata *Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych)* (Augstākā tiesa (Darba un sociālā nodrošinājuma lietu tiesa)) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tostarp par to, vai Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda struktūra kā Disciplinārlietu palāta atbilst neatkarības un objektivitātes prasībām, kuras tostarp paredzētas Hartas 47. pantā.
- 86 Kā izriet no sprieduma A. K. u.c. rezolutīvās daļas, Tiesa šajā saistībā nosprieda, ka šajā ziņā struktūra nav uzskatāma par neatkarīgu un objektīvu tiesu minētās tiesību normas izpratnē, ja objektīvie apstākļi, kādos šī struktūra ir izveidota, tās raksturiezīmes un veids, kādā tās locekļi iecelti amatā, var radīt indivīdiem pamatotas šaubas par minētās struktūras ārēju neietekmējamību, it īpaši saistībā ar likumdošanas varas un izpildvaras tiešu vai netiešu ietekmi, un par tās neitralitāti attiecībā uz izvērtējamajām interesēm. Šādas šaubas tātad var izraisīt to, ka minētā struktūra netiek uztverta kā neatkarīga vai objektīva, tādējādi apdraudot paļāvību, kāda tiesai ir jārada indivīdos demokrātiskā sabiedrībā.
- 87 Kā izriet no šā sprieduma 52. un 57. punkta, Hartas 47. pants ir ticis pienācīgi ņemts vērā, interpretējot LES 19. panta 1. punkta otro daļu.

- 88 Lai noteiktu, vai Disciplinārlietu palāta atbilst šādai neatkarības un objektivitātes prasībai atbilstoši Savienības tiesībām kā struktūra, kuras uzdevums ir pārbaudīt lēmumus, kas pieņemti pret tādiem tiesnešiem uzsāktās disciplinārlietās, kuri var tikt aicināti lemt par Savienības tiesību aktu interpretāciju un piemērošanu, vispirms ir jāatgādina, kā to ir norādījusi Komisija, ka minētās palātas izveide ar jauno Likumu par Augstāko tiesu ir notikusi vispārīgākā kontekstā saistībā ar plašām tiesu varas organizācijas reformām Polijā, un šo reformu ietvaros tostarp tika pieņemts minētais jaunais Likums par Augstāko tiesu un izdarīti grozījumi attiecīgi Likumā par vispārējās jurisdikcijas tiesu un Likumā par *KRS*.
- 89 Šajā kontekstā, pirmkārt, ir jānorāda, kā to apgalvo Komisija, ka šādi *ex nihilo* izveidotajai Disciplinārlietu palātai saskaņā ar jaunā Likuma par Augstāko tiesu 27. pantu, 73. panta 1. punktu, 97. panta 3. punktu un Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 1. punktu tika piešķirta ekskluzīva kompetence izskatīt gan disciplinārlietas, gan lietas darba tiesību un sociālā nodrošinājuma, kā arī pensionēšanas jomā attiecībā uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, kā arī kompetence attiecīgajā gadījumā vai nu apelācijā, vai gan pirmajā instancē, gan apelācijā izskatīt disciplinārlietas attiecībā uz vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem.
- 90 Tomēr it īpaši ir jāatgādina, kā Tiesa jau ir norādījusi sprieduma A. K. u.c. 148. un 149. punktā un runājot it īpaši par lietām attiecībā uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanu, ka šīs kompetences piešķiršana Disciplinārlietu palātai ir notikusi tostarp, vienlaikus pieņemot jaunā Likuma par Augstāko tiesu noteikumus, kuros ir paredzēta *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecuma samazināšana un šī pasākuma piemērošana pašreizējiem šīs tiesas tiesnešiem, tāpat Republikas prezidentam piešķirot diskrecionāras pilnvaras pagarināt aktīvajā dienestā esošo tiesnešu amata pilnvaru termiņu pēc jaunnoteiktā pensionēšanās vecuma sasniegšanas. Šajā ziņā Tiesa 2019. gada 24. jūnija spriedumā Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība) (C-619/18, EU:C:2019:531) nosprieda, ka, nosakot minētos valsts pasākumus, Polijas Republika apdraudēja *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu neatceļamību un neatkarību un nebija izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētos pienākumus.
- 91 Otrkārt, ir jākonstatē, kā to ir apgalvojusi Komisija un kā to ir norādījusi arī Tiesa sprieduma A. K. u.c. 151. punktā, ka no regulējuma, kas ieviests ar jauno Likumu par Augstāko tiesu, it īpaši no šī likuma 6., 7. un 20. panta, izriet, ka, lai gan formāli Disciplinārlietu palāta ir izveidota kā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palāta, tai minētajā tiesā ir cita līmeņa organizatoriska, darbības un finansiāla autonomija, kas ir īpaši izteikta salīdzinājumā ar citām minētās tiesas palātām.
- 92 Šajā ziņā Polijas Republikas izvirzītajam argumentam, saskaņā ar kuru šajā gadījumā Disciplinārlietu palātas tiesnešu neatkarība tiekot vien pastiprināta, viņus aizsargājot pret riskiem, kas ir saistīti ar organisku profesionālo padotību vai koleģialitāti, nevar piekrist, it īpaši tāpēc, ka pret pašiem tiesnešiem, kas veido Disciplinārlietu palātu, var tikt ierosināta disciplinārlieta vai lieta darba tiesību, sociālā nodrošinājuma vai pensionēšanas jomā un ka Polijas likumdevējs nav uzskatījis par vajadzīgu piešķirt kompetenci izskatīt šādas lietas kādai citai *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātai.
- 93 Treškārt, attiecībā uz to, ka tiesnešiem, kas ietilpst Disciplinārlietu palātā, ir tiesības uz atļidzību, kas aptuveni par 40 % pārsniedz to, ko saņem tiesneši, kas norīkoti citās *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātās, ir jānorāda, ka saskaņā ar Polijas Republikas rakstveida apsvērumos un tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, šo ievērojamo atalgojuma palielinājumu pamato vienīgi tas, ka pastāv noteikums par neatbilstību, kas konkrēti ir piemērojams Disciplinārlietu palātas tiesnešiem un kas liedz tiem veikt akadēmisko darbu. Tomēr saskaņā ar šiem pašiem paskaidrojumiem, neraugoties uz šo liegumu, ieinteresētās personas joprojām var brīvi izvēlēties

veikt šādu akadēmisko darbu, ja vien tas nav pretrunā tiesnešu statusa cieņai un ja šādā gadījumā viņi atsakās no šā atalgojuma palielinājuma. Tomēr ir jākonstatē, ka šādi paskaidrojumi neļauj tostarp saprast objektīvos iemeslus, kuru dēļ arī citās *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātās nodarbinātajiem tiesnešiem nevarētu būt šāda iespēja izvēlēties vai nu veikt akadēmisko darbu, vai saņemt šādu būtisku piemaksu pie atalgojuma.

- 94 Ceturtkārt, ir jāuzsver apstāklis, uz ko ir atsaukusies Komisija un ko Tiesa jau ir norādījusi sprieduma A. K. u.c. 150. punktā, ka saskaņā ar jaunā Likuma par Augstāko tiesu 131. pantu jau sākotnēji bija paredzēts, ka jaunizveidotajā Disciplinārlietu palātā, kurai ir piešķirta šī sprieduma 89. punktā minētā kompetence, ietilps tikai jauni tiesneši, ko iecels Republikas prezidents pēc KRS priekšlikuma, līdz ar to izslēdzot jebkādu iespēju pārcelt uz minēto palātu tiesnešus, kas jau darbojas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), lai arī principā šāda tiesnešu pārcelšana no vienas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātas uz otru ir atļauta šajā pašā likumā. Turklāt, pirms šo tiesnešu iecelšanas amatā KRS tika izveidot pilnībā no jauna.
- 95 Kā izriet no pastāvīgās judikatūras, kas atgādināta šī sprieduma 59. punktā, lai atbilstoši Savienības tiesībām garantētu neatkarību un objektivitāti, tostarp ir nepieciešams, lai pastāvētu noteikumi, kas reglamentē tiesnešu iecelšanu amatā (šajā nozīmē skat. spriedumu A. B. u.c., 117. un 121. punkts). Tāpat no šī sprieduma 56. punktā atgādinātās Tiesas judikatūras izriet, ka, īstenojot savu kompetenci, it īpaši kompetenci tādu valsts tiesību normu pieņemšanā, kuras reglamentē tiesnešu iecelšanas procesu, dalībvalstīm ir jāievēro pienākumi, kas tām izriet no Savienības tiesībām, it īpaši no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas (šajā nozīmē skat. spriedumus, A. B. u.c., 68. un 79. punkts, kā arī 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 48. punkts).
- 96 Atbilstoši tiesiskuma darbību raksturojošajam varas dalīšanas principam ir jānodrošina tiesu neatkarība tostarp no likumdošanas varas un izpildvaras (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 97 Attiecībā, konkrētāk, uz apstākļiem, kādos tiek pieņemti lēmumi par *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu iecelšanu, tostarp Disciplinārlietu palātā, Tiesai gan jau ir bijusi iespēja precizēt, ka tas vien, ka attiecīgos tiesnešus ieceļ dalībvalsts Republikas prezidents, nenozīmē, ka viņi ir atkarīgi no prezidenta, nedz arī rada šaubas attiecībā uz viņu objektivitāti, ja pēc tam, kad šīs personas ir ieceltas amatā, uz tām netiek izdarīts nekāds spiediens un tās nesaņem norādījumus savu pienākumu izpildē (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 98 Tomēr Tiesa ir precizējusi, ka vēl ir jāpārliedz, ka minēto iecelšanas lēmumu pieņemšanas materiāltiesiskie nosacījumi un procesuālā kārtība ir tādi, kas nevar radīt indivīdiem nekādas pamatotas šaubas par minēto tiesnešu ārēju neietekmējamību un to neitralitāti attiecībā uz tiesā izvērtējamajām interesēm, tiklīdz attiecīgās personas ir ieceltas amatā, un ka šim nolūkam it īpaši ir būtiski, lai minētie nosacījumi un kārtība ļautu izslēgt ne tikai tiešu ietekmi, piemēram, norādījumus, bet arī netieša veida ietekmi, kas var ievirzīt attiecīgo tiesnešu lēmumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 55. un 57. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 99 Norādījusi, ka saskaņā ar Konstitūcijas 179. pantu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešus pēc KRS – proti, iestādes, kurai saskaņā ar Konstitūcijas 186. pantu ir uzticēts uzdevums nodrošināt tiesu un tiesnešu neatkarību, – priekšlikuma ieceļ Republikas prezidents, sprieduma A. K. u.c. 137. punktā, kā arī sprieduma A. B. u.c. 124. punktā Tiesa precizēja, ka šādas iestādes

iesaistišanās tiesnešu iecelšanas procesa kontekstā principā var veicināt šā procesa objektivitāti, nosakot robežas Republikas prezidenta rīcības brīvībai tam šādi piešķirtās kompetences īstenošanā.

- 100 Sprieduma A. K. u.c. 138. punktā, kā arī sprieduma A. B. u.c. 125. punktā Tiesa tomēr norādīja, ka tā tas būtu tikai tostarp ar nosacījumu, ka minētā iestāde pati ir pietiekami neatkarīga no likumdošanas varas un izpildvaras, un iestādes, kurai ir jāiesniedz šāds priekšlikums par iecelšanu amatā.
- 101 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar Konstitūcijas 179. pantu akts, ar kuru *KRS* ierosina kandidātus iecelšanai *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesneša amatā, ir obligāts nosacījums, lai šo kandidātu šādā amatā varētu iecelt Republikas prezidents. Līdz ar to *KRS* loma šajā amatā iecelšanas procesā ir noteicoša (šajā nozīmē skat. spriedumu A. B. u.c., 126. punkts).
- 102 Šādā kontekstā tam, cik lielā mērā *KRS*, pildot tai šādi uzticētos uzdevumus, ir neatkarīga no likumdošanas varas un izpildvaras, var būt nozīme tad, ja ir jāizvērtē, vai tās atlasītie tiesneši paši atbildis no Savienības tiesībām izrietošajām neatkarības un objektivitātes prasībām (šajā nozīmē skat. spriedumus A. K. u.c., 139. punkts, kā arī A. B. u.c., 127. punkts).
- 103 Protams, kā apgalvo Polijas Republika, Tiesa jau ir nospriedusi, ka apstākļi, ka tādā struktūrā kā valsts tiesu padome, kas iesaistīta tiesnešu iecelšanas procesā, pārsvarā ietilpst likumdošanas pilnvaras izvēlētie locekļi, pats par sevi nevar radīt šaubas par minētajā procesā iecelto tiesnešu neatkarību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 9. jūlijs, *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 55. un 56. punkts). Tomēr arī no Tiesas judikatūras, it īpaši no spriedumiem A. K. u.c. un A. B. u.c., izriet, ka citādi var būt tad, ja šis pats apstākļi kopā ar citiem atbilstošiem elementiem un apstākļiem, kādos šī izvēle ir izdarīta, rada šādas šaubas.
- 104 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, kā apgalvo Komisija, ka agrāk 15 no *KRS* locekļiem, ko izvēlas no tiesnešiem, ievēlēja viņu kolēģi, savukārt Likums par *KRS* nesen tika grozīts tādējādi – kā tas izriet no minētā likuma 9.a panta –, ka šos 15 locekļus turpmāk ieceļ Polijas likumdošanas varas pārstāvji, kā rezultātā 23 no 25 *KRS* locekļiem jaunajā sastāvā ir vai nu Polijas izpildvaras un likumdošanas varas pārstāvju iecelti, vai arī tie paši ir minēto varu pārstāvji. Šādi grozījumi var radīt līdz šim nebijušu risku iepriekš spēkā esošajā vēlēšanu kārtībā, ka palielināsies likumdošanas varas un izpildvaras ietekme uz *KRS* un tiks apdraudēta šīs iestādes neatkarība.
- 105 Otrkārt, ko tāpat ir uzsvērusi Komisija, no 2017. gada 8. decembra likuma 6. panta, kas ir atspoguļots šī sprieduma 26. punktā, izriet, ka šādā jaunā sastāvā *KRS* tika izveidota, samazinot spēkā esošo četru gadu pilnvaru termiņu, kas paredzēts Konstitūcijas 187. panta 3. punktā, locekļiem, kuri līdz šim bija šīs iestādes sastāvā.
- 106 Treškārt, ir jānorāda, ka tiesību aktu reforma, kas tādējādi bija pamatā *KRS* izveidei šajā jaunajā sastāvā, notika vienlaikus ar jaunā Likuma par Augstāko tiesu pieņemšanu, ar kuru tika veikta plaša *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) reforma, tostarp izveidotas divas palātas, no kurām viena ir Disciplinārlietu palāta, kā arī ieviests regulējums, kurš starplaikā tika atzīts par pretēju LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai un kurš jau minēts šā sprieduma 90. punktā, paredzot *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešu pensionēšanās vecuma samazināšanu un šo pasākumu piemērošanu tiem tiesnešiem, kuri darbojas minētajā tiesā.

- 107 Līdz ar to nav strīda par to, ka noteiktu *KRS* locekļu, kas tolaik bija amatā, pilnvaru termiņa priekšlaicīga izbeigšana un *KRS* jauna sastāva izveide notika kontekstā, kurā tika gaidīts, ka daudzas amata vietas drīzumā būs aizpildāmas *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), it īpaši Disciplinārlietu palātā, kā Tiesa to jau būtībā ir uzsvērusi 2018. gada 17. decembra rīkojuma Komisija/Polija (C-619/18 R, EU:C:2018:1021) 22.–27. punktā, 2019. gada 24. jūnija sprieduma Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība) (C-619/18, EU:C:2019:531) 86. punktā, kā arī sprieduma A. B. u.c. 134. punktā.
- 108 Jākonstatē, ka šī sprieduma 104.–107. punktā uzsvērtie apstākļi var radīt pamatotas šaubas attiecībā uz *KRS* neatkarību un tās lomu tādā iecelšanas procesā kā tas, kura rezultātā amatā tika iecelti Disciplinārlietu palātas locekļi.
- 109 Turklāt no šī sprieduma 89.–94. punkta izriet, pirmkārt, ka šis iecelšanas process ir piemērojams kandidātiem uz tādas tiesu palātas locekļu amatiem, kura no jauna ir izveidota, tostarp lai skatītu disciplinārlietas attiecībā uz valsts tiesnešiem un jautājumus par to noteikumu reformu, kas attiecas uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), un attiecībā uz dažiem to aspektiem jau ir konstatēts, ka Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētos pienākumus, un, otrkārt, ka bija paredzēts, ka šajā struktūrā ietilps tikai jauni tiesneši, kuri vēl nestrādā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) un kuru atalgojums būs būtiski augstāks, kā arī to organizatoriskā, darbības un finansiālā autonomija būs lielāka salīdzinājumā ar nosacījumiem, kas attiecas uz citu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) palātu tiesnešiem.
- 110 Šie elementi, aplūkojot tos vispārējās analīzes ietvaros, kas ietver svarīgo lomu, kāda Disciplinārlietu palātas locekļu iecelšanā amatā ir *KRS*, proti – kā izriet no šī sprieduma 108. punkta – iestādei, kuras neatkarībā no politiskās varas ir apšaubāma, indivīdiem var radīt pamatotas šaubas par minētās Disciplinārlietu palātas neatkarību un objektivitāti.
- 111 Attiecībā uz datiem par Disciplinārlietu palātas judikatūru, kas minēti šī sprieduma 71. un 78. punktā, šajā ziņā pietiek norādīt, ka papildus tam, ka statistikas dati, par kuriem ir runa šajā 71. punktā, šķiet, drīzāk liecina par to, ka Disciplinārlietu palāta vairumā gadījumu, kad tajā ir vērsies tieslietu ministrs, pārsūdzot pirmās instances disciplinārtiesas pieņemtu lēmumu, saglabāja vai pastiprināja attiecīgo tiesnešu disciplināro atbildību, un Komisijas otrais iebildums, kā tā pati ir uzsvērusi, katrā ziņā neattiecas uz konkrēto Disciplinārlietas palātas un tajā ietilpstošo tiesnešu tiesas spriešanas darbību, bet gan uz to, ka šī palāta nešķiet neatkarīga un objektīva šā sprieduma 86. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē. Līdz ar to nedz statistikas dati, ko Polijas Republika ir minējusi iebildumu rakstos un atbildes rakstā uz repliku, nedz – vispārīgāk – Disciplinārlietu palātai piedēvējamie lēmumi 2300 lappušu apmērā, ko Polijas Republika iesniegusi šī pēdējā minētā raksta pamatojumam, vienīgi vispārīgi apgalvojot, ka minētie lēmumi neliek apšaubīt minētās iestādes neatkarību un objektivitāti, nevar likt apšaubīt šī iebilduma pamatotību.
- 112 Ņemot vērā visus šā sprieduma 89.–110. punktā izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka, aplūkojot kopumā īpašo kontekstu un objektīvos apstākļus, kādos tikusi izveidota Disciplinārlietu palāta, kā arī tās raksturiezīmes un veidu, kādā tās locekļi tikuši iecelti amatā, tas indivīdiem var radīt pamatotas šaubas par šīs struktūras ārēju neietekmējamību, it īpaši saistībā ar Polijas likumdošanas varas un izpildvaras tiešu vai netiešu ietekmi, un par tās neitralitāti attiecībā uz izvērtējamajām interesēm, un tādējādi var izraisīt to, ka minētā struktūra netiek uztverta kā neatkarīga vai objektīva, līdz ar to apdraudot paļāvību, kāda tiesai ir jārada minētajos indivīdos demokrātiskā un tiesiskā sabiedrībā. Šāda attīstība ir tiesiskuma vērtības aizsardzības līmeņa pazemināšana šī sprieduma 51. punktā atgādinātās Tiesas judikatūras izpratnē.

- 113 No tā it īpaši izriet, ka, nenodrošinot neatkarību un objektivitāti Disciplinārlietu palātai, kam pirmajā instancē un apelācijas instancē ir jālemj par disciplinārlietām, kuras attiecas uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) tiesnešiem, un atkarībā no gadījuma vai nu apelācijas instances līmenī, vai gan pirmajā instancē, gan apelācijas instancē – par disciplinārlietām, kuras attiecas uz vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, un līdz ar to apdraudot šo tiesnešu neatkarību, tādējādi turklāt pazeminot tiesiskuma vērtības aizsardzības līmeni šajā dalībvalstī šā sprieduma 51. punktā atgādinātās Tiesas judikatūras izpratnē, Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētos pienākumus.
- 114 Līdz ar to otrais iebildums ir jāpieņem.

Par pirmo iebildumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 115 Pirmajā iebildumā, kurš ir jāizskata otrām kārtām, Komisija apgalvo, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkts un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punkts ir pretrunā LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai, jo ar minētajām valsts tiesību normām, pārkāpjot tiesnešu neatkarības principu, ir ļauts pie disciplinārās atbildības saukt Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešus to tiesas nolēmumu satura dēļ un tādējādi izmantot disciplināros pasākumus, kas tiem ir piemērojami, lai īstenotu politisku kontroli pār viņu tiesas spriešanas darbību.
- 116 Pirmkārt, Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktā disciplinārpārkāpums esot definēts kā tāds, kas tostarp ietver “acīmredzamu un klaju tiesību normu pārkāpumu”. Šāds formulējums pieļaujot interpretāciju, saskaņā ar kuru tiesnešu disciplināra atbildība attiecas uz to tiesas spriešanas funkciju.
- 117 Turklāt tieši to apstiprinot interpretācijas prakse, ko nesen ir izstrādājusi par vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesnešu disciplinārlietām atbildīgā amatpersona un tās vietnieki (turpmāk tekstā visi kopā – “par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona”). Proti, par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona esot uzsākusi izmeklēšanu attiecībā uz trim tiesnešiem saistībā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus viņi bija iesnieguši Tiesā lietās, kurās tika pasludināts 2020. gada 26. marta spriedums *Miasto Łowicz* un *Prokurator Generalny* (C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234), kā arī 2020. gada 6. oktobra rīkojums, *Prokuratura Rejonowa w Ślubicach* (C-623/18, nav publicēts, EU:C:2020:800), un katram no šiem tiesnešiem adresētajās 2018. gada 29. novembra e-pasta vēstulēs likusi iesniegt rakstiskus paskaidrojumus par iespējamu pilnvaru pārsniegšanu saistībā ar minēto lūgumu iesniegšanu, un vēlāk, 2019. gada 4. janvāra e-pasta vēstulēs, šajā saistībā precizējusi, ka “uzskata, ka tās pienākums ir izvērtēt, vai prejudiciālu jautājumu uzdošana, pārkāpjot LESD 267. pantā [...] skaidri paredzētos nosacījumus, var būt disciplinārpārkāpums”.
- 118 Tāpat pēc tam, kad *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) apvienotajās lietās no C-748/19 līdz C-754/19 vērsās Tiesā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu par neatkarības prasībām iztiesāšanas sastāvam, kurā ir arī tiesnesis, kas šajā tiesā norīkots ar tieslietu ministra lēmumu, par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona 2019. gada 3. septembra paziņojumā esot darījusi zināmu, ka ir veikti pierādījumu savākšanas pasākumi, lai noteiktu, vai tiesneša, kurš vadījis minēto iztiesāšanas sastāvu un formulējis minētos lūgumus, rīcība var tikt uzskatīta par disciplinārpārkāpumu.

- 119 Otrkārt, jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punktā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), tostarp tās Ārkārtas pārbaudes un publisko lietu palātai – gadījumā, ja tai ir iesniegta ārkārtas pārsūdzība, – esot piešķirtas tiesības attiecīgajai tiesai norādīt uz “konstatētu kļūdu”, ja ir pieļauts “acīmredzams noteikumu pārkāpums”, kā arī šādā gadījumā iesniegt Disciplinārlietu palātai lūgumu izskatīt disciplinārlietu par attiecīgajiem tiesnešiem saskaņā ar Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Savukārt jēdziens “acīmredzams noteikumu pārkāpums” pieļaujot interpretāciju, saskaņā ar kuru tiesnešu disciplinārā atbildība attiecas uz viņu tiesas spriešanas funkciju.
- 120 Iebildumu rakstā Polijas Republika apgalvo, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktā ietvertā disciplinārpārkāpuma definīcija neļaujot politiski kontrolēt tiesu nolēmumu saturu. Šajā ziņā Komisija neesot ņēmusi vērā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) iedibināto judikatūru par šā noteikuma šauro interpretāciju. Saskaņā ar minēto tiesas pastāvīgo judikatūru disciplinārpārkāpums nevar izrietēt no tiesas nolēmumā konstatētas parastas kļūdas tiesību normas interpretācijā vai piemērošanā, bet tikai no “acīmredzamiem un klajiem” tiesību normu pārkāpumiem, proti, principā procesuālo noteikumu pārkāpumiem, kas nav tieši saistīti ar pašu nolēmumu, kurus uzreiz var konstatēt ikviens un kuri rada būtiskas negatīvas sekas, kas kaitē pušu interesēm, citiem lietas dalībniekiem vai tiesvedībai.
- 121 Polijas Republika uzskata, ka šādas rīcības, kas balstīta tiesneša ļauntībā vai būtiskā zināšanu trūkumā, kvalificēšana par disciplinārpārkāpumiem ir pamatota, lai nodrošinātu indivīdiem efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un saglabātu tiesu varai raksturīgo taisnīguma tēlu. Tā kā disciplinārlietu ierosināšanas iespēja attiecas tikai uz šādiem gadījumiem, tā nevarot ietekmēt tiesu varas neatkarību.
- 122 Šādos apstākļos vienīgi bažas par to, ka attiecīgā valsts tiesību norma varētu tikt interpretēta atšķirīgi, nekā to ir pastāvīgi interpretējusi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), neatbilstot realitātei un esot pilnībā hipotētiskas. Savukārt par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona ir institūcija, kura tikai veic izmeklēšanu un sauc pie atbildības, un tās vērtējumi nav saistoši disciplinārtiesām.
- 123 Polijas Republika uzskata, ka tādiem pašiem apsvērumiem ir jāattiecas uz jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punktu.
- 124 Replikas rakstā Komisija apgalvo, ka Polijas Republikas izvirzītie argumenti neatpēko secinājumu, saskaņā ar kuru šī sprieduma 116. un 119. punktā minētos jēdzienus var interpretēt tādējādi, ka tie attiecas uz tiesu nolēmumu saturu, par ko joprojām liecinot disciplinārlietas, kuras uzsāktas pēc šīs prasības celšanas.
- 125 Tādējādi 2019. gada 6. decembrī par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona esot uzsākusi šādu procedūru pret šī sprieduma 118. punktā minēto tiesnesi, paziņojumā norādot, ka tā uzskata, ka šī tiesnese, “bez apspriedes ar iztiesāšanas sastāvu pauda savu personīgo nostāju par papildu iemeslu esamību atlikt tiesas sēdi un publiski apstrīdēja minēto iztiesāšanas sastāvu, kas tika izveidots atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam, lai izskatītu šo lietu, apšaubot attiecīgā tiesneša, kurš ietilpst minētajā sastāvā, neatkarību un objektivitāti un liedzot viņam tiesības tajā darboties”, un ka viņa turklāt “pārsniedza savas pilnvaras, laikā, kad apelācijas tiesvedība bija atlikta, prettiesiski un bez apspriedes ar pārējiem diviem locekļiem, kuri pienācīgi tikuši iekļauti iztiesāšanas sastāvā, izdodot rīkojumu par prejudiciāla jautājuma uzdošanu”.

- 126 Savukārt Disciplinārlietu palāta, no kuras tagad ir pilnībā atkarīga šī sprieduma 116. un 119. punktā minēto jēdzienu interpretācija, kā tas izrietot no 2020. gada 4. februāra lēmuma (II DO 1/20), kuru iesniedza Komisija, atstādināja no amata *Sąd Rejonowy w Olsztynie* (Olštinas rajona tiesa, Polija) tiesnesi, pret kuru bija uzsākta disciplinārlieta, tostarp tādēļ, ka viņa rīcības dēļ – kā izriet no 2019. gada 29. novembra paziņojuma, ko publicējusi par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona –, izskatot apelācijas sūdzību, tika “pieņemts lēmums bez juridiskā pamata”, liekot Parlamenta apakšpalātai iesniegt to pilsoņu un tiesnešu sarakstu, kuri bija atbalstījuši kandidātus uz *KRS* amata vietām jaunajā sastāvā.
- 127 Minētā lēmuma pamatojumā Disciplinārlietu palāta tostarp esot nospriedusi, ka tad, “ja, ņemot vērā tiesneša rīcības veidu, tiesas autoritātes saglabāšanai vai būtiskajās dienesta interesēs ir, lai viņš nekavējoties tiktu atbrīvots no dienesta pienākumiem, tiesas priekšsēdētājs vai tieslietu ministrs var nekavējoties apturēt tiesneša darbību, gaidot disciplinārtiesas nolēmumu, kas pieņemts mazāk nekā mēneša laikā. Divi no iepriekš minētajiem nosacījumiem (tiesas iestādes autoritātes saglabāšana un būtiskās dienesta intereses) ir piemērojami šajā lietā saistībā ar tiesneša rīcību, kas izpaužas kā acīmredzams un klajš tiesību normu pārkāpums un cieņas pret amatu aizskārums [Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām] 107. panta 1. punkta izpratnē”. Šajā pašā lēmumā Disciplinārlietu palāta tāpat esot apgalvojusi, ka “nav šaubu par pašu tiesas lēmuma prettiesiskumu. Eiropas Savienības Tiesas spriedums nesniedz pamatu, lai iejauktos valsts galvas prerogatīvās un lai tiesneši pieņemtu lēmumu jautājumā par to, kas ir un kas nav tiesnesis”.
- 128 Visbeidzot, atsaucoties uz disciplinārlietām, kas minētas šī sprieduma 125. un 126. punktā, kā arī uz citām disciplinārlietām, kas uzsāktas pret tiesnešiem tādēļ, ka viņi ir apšaubījuši dažu tiesnešu iecelšanas amatā spēkā esamību, kuri ir minēti divos Komisijas iesniegtajos par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas 2019. gada 15. decembra un 2020. gada 14. februāra paziņojumos, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) 2020. gada 23. janvāra rezolūcijā, kas ir minēta šī sprieduma 74. punktā, esot norādījusi uz to, ka “tāda politiska struktūra kā tieslietu ministrs izmanto paša iecelto par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu, lai veiktu represīvas darbības pret tiesnešiem, kuri spriež tiesu nolūka kļūdēt šaubas par tiesnešu iecelšanas amatā konkursa rīkošanas kārtību”.
- 129 Atbildes rakstā uz repliku Polijas Republika apgalvo, ka par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas un Disciplinārlietu palātas lēmumiem, uz kuriem Komisija atsaucas replikas rakstā, nav nozīmes, jo Komisijas formulētais iebildums attiecas uz disciplinārpārkāpuma juridisko definīciju abstraktu saderību ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu, nevis uz Savienības tiesību pārkāpumu, kas izrietētu no valsts struktūru noteiktām darbībām. Turklāt Tiesas spriedumam būtu jāattiecas uz situāciju, kāda pastāvēja argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās. Visbeidzot, šī sprieduma 125. punktā minētais lēmums attiecoties uz to, ka tiesnesis ir pārsniedzis pilnvaras, viens pats pieņemdam lēmumus iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu lietās, kuras bija jāizskata trīs tiesnešu sastāvā, bet Disciplinārlietu palātas lēmums arī neattiecoties uz procedūru, kas pamatota ar acīmredzamu un klaju tiesību normu pārkāpumu, bet gan ar aizdomām par pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu un par cieņas pret amatu aizskārums, un turklāt esot pagaidu pasākums.
- 130 Visas dalībvalstis, kas iestājušās lietā Komisijas prasījumu atbalstam, uzskata, ka šajā iebildumā kritizētās valsts tiesību normas var radīt atturošu iedarbību vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, pildot tiesas spriešanas funkcijas, un ka tādējādi ar tām tiek apdraudēta no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izrietošā tiesnešu neatkarības prasība.

- 131 Dānijas Karaliste uzskata, ka, lai gan Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkts, ņemot vērā tikai tā formulējumu, nav pretrunā tiesnešu neatkarības principam, šīs normas neskaidrais formulējums tomēr piešķir disciplinārajai iestādei plašu rīcības brīvību disciplinārpārkāpuma konstatēšanai. Kopā ar struktūru, kuras ir atbildīgas par tās piemērošanu, it īpaši Disciplinārlietu palātas, problemātisko izveidošanu, kā arī ar veidu, kādā tā tiek interpretēta un piemērota praksē, šī valsts tiesību norma radot risku, ka disciplinārais režīms varētu tikt izmantots kā līdzeklis, lai izdarītu spiedienu uz tiesnešiem un politiski kontrolētu tiesas nolēmumu saturu. Tas pats attiecoties uz jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. punktā ietvertu pārkāpuma definīciju, it īpaši ņemot vērā, šīs dalībvalsts ieskatā, neizprotamo paredzēto iespēju Ārkārtas kontroles un publisko lietu palātai pēc savas ierosmes ierosināt disciplinārlietu tās pārbaudāmo lēmumu satura kļūdu dēļ.
- 132 Savukārt Somijas Republika apgalvo, ka no neatkarīgiem un uzticamiem avotiem, piemēram, elementiem, kuras tā ir ņēmusi vērā 2020. gada 26. marta spriedumā *Miasto Łowicz un Prokurator Generalny* (C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234), izriet, ka faktiski ir tikusi izmantota iespēja ierosināt disciplinārlietas pret tiesnešiem viņu pieņemto tiesu nolēmumu satura dēļ.
- 133 Atbildes rakstā uz iestāšanās rakstiem Polijas Republika apgalvo, ka dažādu dalībvalstu tiesiskajā regulējumā ietvertās disciplinārpārkāpumu definīcijas ir tikpat plašas kā Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktā ietvertā definīcija. Atsauces uz vispārīgiem jēdzieniem šajā jomā esot gan bieži sastopamas, gan nenovēršamas, un nevarot veikt attiecīgo tiesību normu negatīvu vērtējumu, neņemot vērā to saturu, mērķi un praktisko piemērošanu, ko īsteno valsts disciplinārtiesas.

– *Tiesas vērtējums*

- 134 Kā izriet no šī sprieduma 61. punkta, neatkarības un objektivitātes prasība, kas tostarp izriet no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas un kam ir jāatbilst valsts tiesām, kurām – tāpat kā Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesām – var nākties interpretēt un piemērot Savienības tiesības, paredz, ka, lai izvairītos no jebkāda riska, ka disciplinārie pasākumi, kas ir piemērojami personām, kuru uzdevums ir spriest tiesu, tiks izmantoti kā tiesu nolēmumu satura politiskās kontroles sistēma, šādā sistēmā tostarp ir jāietver normas, kas nosaka, kāda rīcība ir disciplinārpārkāpums.
- 135 Ar pirmo iebildumu Komisija apgalvo, ka, par rīcību, kas ir uzskatāma par vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu disciplinārpārkāpumu, nosakot tādu, kura aptver attiecīgi jebkuru “acīmredzamu un klaju tiesību normu pārkāpumu” un ikvienu “kļūdu”, kas ietver “acīmredzamu noteikumu pārkāpumu”, Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkts un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punkts ļauj veikt šādu politisku kontroli, par ko turklāt liecina dažādi minēto noteikumu konkrēti piemērošanas gadījumi, uz kuriem ir atsaukusies minētā iestāde.
- 136 Šajā ziņā vispirms ir jāuzsver, ka tiesnešiem piemērojамie disciplinārie pasākumi, protams, ietilpst tiesu sistēmas organizēšanā un tādējādi – dalībvalstu kompetencē un ka dalībvalsts iestāžu iespēja apstrīdēt tiesnešu disciplināro atbildību, it īpaši un saskaņā ar dalībvalstu izvēli, var būt faktors, kas ļauj veicināt atbildības uzņemšanos tiesu sistēmā un tās efektivitāti. Tomēr, kā izriet no šī sprieduma 56., 57. un 61. punkta, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm ir jāievēro Savienības tiesības, it īpaši nodrošinot tiesu, kurām ir jālemj par jautājumiem, kas saistīti ar šo tiesību

piemērošanu vai interpretāciju, neatkarību, lai indivīdiem garantētu LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā prasīto efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (pēc analogijas skat. spriedumu *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 229. un 230. punkts).

- 137 Šajā kontekstā šīs neatkarības saglabāšanas sekas nevar it īpaši būt tādas, ka tiktu pilnībā izslēgts, ka tiesneša disciplinārā atbildība noteiktos izņēmuma gadījumos varētu iestāties tā pieņemto tiesas nolēmumu dēļ. Proti, šādas neatkarības prasības mērķis acīmredzami nav nodrošināties pret iespējamu nopietnu un pilnīgi neattaisnojamu tiesnešu rīcību, piemēram, apzinātu un ļaunticīgu vai īpaši rupjas un būtiskas neuzmanības dēļ pieļautu to valsts un Savienības tiesību normu pārkāpumu, kuru ievērošana tiem ir jānodrošina, vai pret patvaļu, vai to, ka tiks liegta piekļuve tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, lai gan viņu kā tiesnešu amata uzdevums ir izskatīt strīdus, ko viņiem uzticējuši indivīdi.
- 138 Savukārt, lai saglabātu šo pašu neatkarību un izvairītos no tā, ka disciplināros pasākumus varētu novirzīt no tās leģitīmajiem mērķiem un izmantot tos, lai politiski kontrolētu tiesu nolēmumus vai izdarītu spiedienu uz tiesnešiem, ir būtiski, lai ar to vien, ka tiesas nolēmumā ir pieļauta kļūda valsts vai Savienības tiesību interpretācijā un piemērošanā vai faktu un pierādījumu novērtējumā, pašu par sevi nebūtu pietiekami, lai iestātos attiecīgā tiesneša disciplinārā atbildība (pēc analogijas skat. spriedumu *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 234. punkts).
- 139 Līdz ar to ir svarīgi, lai tiesneši pie disciplinārās atbildības par kļūdu tiesas nolēmumā tiktu saukti tikai izņēmuma gadījumos – tādos kā šā sprieduma 137. punktā minētie – un lai šajā ziņā to reglamentētu objektīvi un pārbaudāmi kritēriji, kas saistīti ar prasībām par tiesvedības pareizu norisi, kā arī garantijas, kuru mērķis ir novērst jebkādu ārējā spiediena risku uz tiesas nolēmumu saturu un tādējādi kļūst par privātpersonu pamatotas šaubas par attiecīgo tiesnešu neietekmējamību un viņu neitralitāti attiecībā uz tiesā izvērtējamajām interesēm (pēc analogijas skat. spriedumu *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 233. punkts).
- 140 Šajā ziņā ir būtiski, lai tiktu paredzētas tiesību normas, kurās skaidri un precīzi ir definēta rīcība, kas var izraisīt tiesnešu disciplināro atbildību, lai nodrošinātu viņu amata pienākumiem raksturīgo neatkarību un novērstu risku, ka viņu disciplinārā atbildība var iestāties tikai viņu nolēmuma dēļ (pēc analogijas skat. spriedumu *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 234. punkts).
- 141 Šajā lietā ir jānorāda, ka, spriežot pēc Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punkta formulējuma vien, tie neatbilst šī sprieduma 140. punktā izklāstītajām skaidrības un precizitātes prasībām. Proti, ir jākonstatē, ka frāzes “acīmredzams un klajš tiesību normu pārkāpums” un “kļūdas konstatējums”, kas ietver “acīmredzamu noteikumu pārkāpumu”, kuras attiecīgi ir izmantotas minētajās tiesību normās, nav piemērotas, lai izslēgtu, ka tiesnešu atbildība var iestāties, pamatojoties vienīgi uz viņu lēmumu iespējami “kļūdaino” saturu, vienlaikus nodrošinot, ka šī atbildība vienmēr stingri attiektos tikai uz tādiem izņēmuma gadījumiem kā tie, kas ir minēti šī sprieduma 137. punktā.
- 142 Turklāt no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts tiesību normu piemērojamība, uz kurām attiecas procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi, parasti ir jāizvērtē, ņemot vērā valsts tiesu sniegto interpretāciju (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 18. jūlijs, Komisija/Vācija, C-490/04, EU:C:2007:430, 49. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slovākija, C-433/13, EU:C:2015:602, 81. punkts).

- 143 Šajā ziņā Polijas Republika gan Tiesā ir detalizēti atsaukusies uz judikatūru, kuru jau daudzus gadus ir izstrādājusi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) attiecībā uz dažādiem jēdziena “acīmredzams un klajš tiesību normu pārkāpums” Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta izpratnē veidojošajiem elementiem. Šādi aprakstītajā valsts judikatūrā, kuras pastāvēšanu un saturu Komisija nav apstrīdējusi, attiecībā uz minēto jēdzienu, šķiet, patiešām ir izmantota ļoti šaura interpretācija, kas liecina par acīmredzamu vēlmi saglabāt tiesnešu neatkarību.
- 144 Tomēr vispirms ir jānorāda, ka abās tiesību normās, uz kurām attiecas šis iebildums, ir izmantotas daļēji atšķirīgas formulas, jo jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punkts attiecas tikai uz “acīmredzamiem” noteikumu pārkāpumiem. Taču tas, ka šajā jaunajā tiesību normā nav precizēts tiesību normu pārkāpuma “klajš” raksturs, kas savukārt ir ietverts Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktā, kas ir precizējums, kurš ņemts vērā tostarp šī sprieduma 143. punktā minētajā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) pastāvīgajā judikatūrā, var radīt šaubas par minēto tiesību normu attiecīgajām piemērošanas jomām. Turklāt apstāklis, ka, pamatojoties uz minēto 97. panta 1. un 3. punktu, attiecīgā palāta, veicot “kļūdas konstatējumu” attiecībā uz tiesnesi, kura lēmumu tā pārskata, ja tā šajā kontekstā uzskata, ka minētā “kļūda” ir uzskatāma par “acīmredzamu noteikuma pārkāpumu”, var tieši prasīt, lai attiecībā uz šo tiesnesi Disciplinārlietu palātā tiktu izskatīta disciplinārlieta, varētu tikt saprasts tādējādi, ka tiesnešu disciplinārā atbildība var iestāties, pamatojoties tikai uz viņu pieņemto tiesu lēmumu, iespējams, “kļūdaino” saturu, gadījumos, kas nav tikai šā sprieduma 137. punktā minētie izņēmuma gadījumi.
- 145 Turpinājumā jānorāda, ka *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) lēmumus par Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktu, kurus ir minējusi Polijas Republika, ir pieņēmusi nevis pašreizējā minētās tiesas Disciplinārlietu palāta, bet gan tās palāta, kuras kompetencē tas bija pirms reformas.
- 146 Turklāt šajā ziņā ir jāatgādina, kā tas izriet no šī sprieduma 61. punkta, ka, lai pārliecinātos, ka tiesnešu saukšanu pie disciplinārās atbildības papildina garantijas, kuru mērķis ir novērst jebkādu ārēja spiediena risku uz tiesas nolēmumu saturu, noteikumi, kas definē rīcību, kura veido disciplinārpārkāpumu tiesnešiem piemērojamo disciplināro pasākumu ietvaros, ir jāaplūko kopsakarā ar citiem noteikumiem, kas raksturo šādu režīmu, it īpaši ar tiem, kuros ir jāparedz, ka lēmumus, kas pieņemti disciplinārlietās pret tiesnešiem, pieņem vai pārbauda neatkarīga un objektīva tiesa.
- 147 Šajā lietā, kā izriet no motīvu daļas, kurā Tiesa pieņēma otro iebildumu, ko Komisija bija izvirzījusi prasības pamatojumam, Disciplinārlietu palāta, kura nesen tika izveidota ar jauno Likumu par Augstāko tiesu un kurai tika uzticēta kompetence – atkarībā no gadījuma izskatīt lietu vai nu kā otrās instances tiesai, vai arī kā pirmās un otrās instances tiesai – disciplinārlietās pret vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, neatbilst šai neatkarības un objektivitātes prasībai.
- 148 Līdz ar to šāds apstāklis savukārt var pastiprināt risku, ka tādas tiesību normas kā Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkts un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punkts, kuros ir definēti disciplinārpārkāpumi tādā veidā, kas neatbilst skaidrības un precizitātes prasībām, kuras izklāstītas šī sprieduma 140. punktā, un nenodrošina, ka tiesnešu saukšana pie disciplinārās atbildības par viņu lēmumiem notiek tikai šā sprieduma 137. punktā minētajos gadījumos, tiek interpretētas kā tādas, kas pieļauj, ka disciplinārie pasākumi tiek izmantoti, lai ietekmētu tiesu nolēmumus.

- 149 To, ka pastāv risks, ka disciplinārie pasākumi faktiski tiks izmantoti, lai ietekmētu tiesas nolēmumus, apstiprina turklāt šī sprieduma 126. un 127. punktā minētais Disciplinārlietu palātas 2020. gada 4. februāra lēmums.
- 150 Šajā ziņā vispirms ir jānoraida Polijas Republikas arguments, ka Tiesa nevar ņemt vērā šo Disciplinārlietu palātas lēmumu, lai novērtētu šai dalībvalstij pārņemto pienākumu neizpildi, jo saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šī pienākumu neizpilde ir jāvērtē datumā, kurā beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš. Kā Komisija pamatoti norādīja tiesas sēdē Tiesā, šis Disciplinārlietu palātas lēmums ir tikai viens pierādījums, kas pieņemts pēc argumentētā atzinuma izdošanas, lai ilustrētu gan šajā argumentētajā atzinumā, gan šajā prasībā izvirzīto iebildumu par risku, ka Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem piemērojamo disciplināro reformu kontekstā Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem piemērojamais disciplināro pasākumus varētu izmantot, lai ietekmētu tiesas nolēmumu saturu. Kā Tiesa jau ir norādījusi, pierādījuma, kas radies pēc argumentētā atzinuma izdošanas, ņemšana vērā nav strīda priekšmeta – kāds tas izriet no minētā argumentētā atzinuma – grozījums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 11. jūlijs, Komisija/Spānija, C-139/00, EU:C:2002:438, 21. punkts).
- 151 No minētā Disciplinārlietu palātas lēmuma izriet, ka principā disciplinārpārkāpumu tiesnesim var pārņemt, pamatojoties uz Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktu, tādēļ, ka viņš, iespējams, klaji un acīmredzami pārkāpjot tiesību normas, ir licis parlamenta apakšpalātai iesniegt dokumentus, kas attiecas uz KRS locekļu iecelšanas jaunajā sastāvā procesu.
- 152 Šāda Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta plaša interpretācija atšķiras no īpaši šauras šīs tiesību normas interpretācijas, kuru ir sniegusi *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) un kura ir minēta šī sprieduma 143. punktā, un tādējādi liecina par tiesiskuma vērtības aizsardzības līmeņa pazemināšanos attiecīgajā dalībvalstī.
- 153 Jāpiebilst, ka gadījumā, ja tiesas sniedz attiecīgo valsts tiesību aktu atšķirīgu interpretāciju, ko var ņemt vērā, kur saskaņā ar vienu no šīm interpretācijām šo tiesību aktu piemērošana ir saderīga ar Savienības tiesībām, bet saskaņā ar otru – tā nav saderīga ar tām, ir jākonstatē, ka šie tiesību akti katrā ziņā nav pietiekami skaidri un precīzi, lai nodrošinātu ar Savienības tiesībām saderīgu piemērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 9. decembris, Komisija/Itālija, C-129/00, EU:C:2003:656, 33. punkts).
- 154 Visbeidzot, Komisija ir norādījusi uz dažādiem konkrētiem neseniem gadījumiem, kuros par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona saskaņā ar jauno disciplināro režīmu, kas ieviests ar Likumu par vispārējās jurisdikcijas tiesām, uzsāka disciplināro izmeklēšanu pret tiesnešiem viņu pieņemto tiesu nolēmumu satura dēļ, lai gan nešķiet, ka attiecīgie tiesneši nebūtu izpildījuši pienākumus, kādi minēti šī sprieduma 137. punktā. Šajā ziņā it īpaši ir jānorāda, ka disciplinārlietas tika uzsāktas tostarp tādu tiesu nolēmumu dēļ, ar kuriem Tiesai tika iesniegti lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, lai pārliecinātos par atsevišķu valsts tiesību normu atbilstību Savienības tiesību normām par tiesiskumu un tiesnešu neatkarību.
- 155 Lai arī Polijas Republika apgalvo, ka par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas minētajos gadījumos formulētie iebildumi attiecas nevis uz acīmredzamiem un klajiem tiesību normu pārkāpumiem Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta izpratnē, bet gan uz to, ka attiecīgie tiesneši esot pārsnieguši savu kompetenci vai esot pieļāvuši cieņas pret tiesneša amatu aizskārumu, tomēr minētie iebildumi ir tieši saistīti ar minēto tiesnešu pieņemto tiesu nolēmumu saturu.

- 156 Jau iespēja vien uzsākt šādu disciplināro izmeklēšanu pati par sevi var radīt spiedienu uz tiem, kuriem ir uzdevums izspriest lietu (šajā nozīmē skat. spriedumu *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 199. punkts).
- 157 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, Tiesa uzskata, ka ir pierādīts, ka īpašajā kontekstā, kas izriet no nesenajām reformām, kuras ir ietekmējušas Polijas tiesu varu un vispārējo tiesu tiesnešiem piemērojamo disciplināro režīmu, un it īpaši ņemot vērā apstākli, ka tiesu iestādes, kuras kompetencē ir izskatīt disciplinārlietas pret tiesnešiem, neatkarība un objektivitāte nav nodrošināta, disciplinārpārkāpuma definīcijas Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktā un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punktā neļauj novērst to, ka minētais disciplinārais režīms tiek izmantots, lai attiecībā uz šiem tiesnešiem, kuriem ir jāinterpretē un jāpiemēro Savienības tiesības, izdarītu spiedienu un tos atturētu no kādas rīcības, kā rezultātā var tikt ietekmēts viņu nolēmumu saturs. Tādējādi ar minētajām tiesību normām tiek apdraudēta šo tiesnešu neatkarība, kas turklāt ir tiesiskuma vērtības aizsardzības līmeņa pazemināšana Polijā šī sprieduma 51. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, pārkāpjot LES 19. panta 1. punkta otro daļu.
- 158 Līdz ar to pirmais iebildums ir jāpieņem.

Par trešo iebildumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 159 Ar trešo iebildumu Komisija apgalvo, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 3. punkts un 114. panta 7. punkts neatbilst no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izrietošajai prasībai, ka ir jābūt iespējai disciplinārlietas, kas attiecas uz vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, izskatīt "tiesību aktos noteiktai" tiesai, jo ar šīm valsts tiesību normām Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājam ir piešķirta rīcības brīvība noteikt disciplinārtiesu, kuras teritoriālā jurisdikcijā ir izskatīt šādas lietas.
- 160 Komisija šajā ziņā uzskata – tā kā it īpaši nav nekādu kritēriju, kas likumā paredzēti minēto pilnvaru īstenošanas ierobežošanai, šīs pilnvaras varētu tikt izmantotas, lai lietu nodotu konkrētai disciplinārtiesai, un tādēļ to varētu vismaz uzskatīt par līdzekli, kas ļauj izmantot disciplināro režīmu, lai politiski kontrolētu tiesas nolēmumu saturu. Turklāt šajā lietā šādu risku pastiprina tas, ka Disciplinārlietu palāta nav neatkarīga un objektīva iestāde.
- 161 Iebildumu rakstā Polijas Republika apgalvo, ka no Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 1. punkta 1) apakšpunkta a) punkta un 110.a panta 1. un 3. punkta izriet, ka disciplinārlietas ietilpst vienpadsmit disciplinārtiesu kompetencē, kuras izveidotas apelācijas tiesā un kuru locekļus, pamatojoties uz *KRS* atzinumu, ieceļ tieslietu ministrs no vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu vidus, un šo tiesu pastāvīgā sastāvā pilnvaru termiņš ir seši gadi. No tā izrietot, ka minētās tiesas ir tiesību aktā noteiktas.
- 162 Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājs savukārt tikai norīko vienu no šīm disciplinārtiesām, ņemot vērā tādus faktorus kā procesa ekonomija, minēto tiesu darba slodzes līmenis, attālums, kā arī iespējamā saikne starp lietas dalībniekiem un minētajām tiesām. Minēto kritēriju noteikšanai likumā nebūtu nekāds identificējams mērķis, it īpaši attiecībā uz izvērtējamā tiesneša tiesību aizsardzību vai tiesvedības interesēm, jo visas disciplinārtiesas, kas var tikt izraudzītas, sniegtu tādas pašas kompetences un neatkarības garantijas.

163 Tieši tālab, lai nodrošinātu minēto disciplinārtiesu objektivitāti, esot ieviests risinājums – par teritoriāli kompetento tiesu izraudzīties apelācijas tiesu, kas atrodas citā teritorijā, nevis tajā, kurā strādā attiecīgais tiesnesis. Turklāt, tā kā disciplinārtiesas locekļi, kuri ir aicināti tajā izskatīt lietas, tiek iecelti izlozes kārtībā no visiem šīs tiesas tiesnešiem, apgalvojumam, ka pilnvaras izraudzīties disciplinārtiesu, kurai ir teritoriālā jurisdikcija izskatīt lietu, varētu izmantot, lai politiski kontrolētu tiesu nolēmumu saturu, neesot pamata.

– *Tiesas vērtējums*

164 Kā atgādināts šī sprieduma 61. un 80. punktā, neatkarības prasība, kura tostarp izriet no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas un kurai ir jāatbilst valsts tiesām, kam – tāpat kā Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesām – var nākties interpretēt un piemērot Savienības tiesības, nozīmē, ka noteikumos, kuri reglamentē disciplināros pasākumus, kas piemērojami tiesnešiem, kuri ietilpst minētajās tiesās, tostarp ir paredzēta tādu tiesu iesaistīšanās, kas pašas atbilst efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā piemītošajām garantijām, atbilstoši procedūrai, kurā pilnībā tiek garantētas Hartas 47. un 48. pantā paredzētās tiesības.

165 Turklāt ir jāatgādina, ka, ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, Hartas 52. panta 3. punkta mērķis ir nodrošināt nepieciešamo saskaņotību starp tajā ietvertajām tiesībām un atbilstošajām ECPAK garantētajām tiesībām, tomēr negatīvi neietekmējot Savienības tiesību autonomiju. Saskaņā ar skaidrojumiem attiecībā uz Pamattiesību hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.) Hartas 47. panta otrā daļa atbilst ECPAK 6. panta 1. punktam un Hartas 48. pants ir tāds pats kā ECPAK 6. panta 2. un 3. punkts. Tādējādi Tiesai ir jāgādā, lai tās veiktā Hartas 47. panta otrās daļas un 48. panta interpretācija nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas atbilst ECPAK 6. pantā garantētajam, kā to ir interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Gambino* un *Hyka*, C-38/18, EU:C:2019:628, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

166 Saskaņā ar Hartas 47. panta otrās daļas pirmo teikumu ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu “neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā”.

167 Kā ir nospriedusi Tiesa, garantijas lietas izskatīšanai neatkarīgā, objektīvā un tiesību aktos noteiktā tiesā, it īpaši tās, kuras definē gan tiesas jēdzienu, gan tās iztiesāšanas sastāvu, ir tiesību uz taisnīgu tiesu stūrakmens. Pārbaudīt, vai ir ievērota prasība, ka instancei tās sastāva dēļ ir jābūt šādai tiesai, it īpaši ir nepieciešams saistībā ar individuālu palāvību, kāda demokrātiskā sabiedrībā ir jānodrošina tiesām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 26. marts, *Simpson*/Padome un HG, pārskatīšana, C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57. punkts).

168 Turklāt no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet, ka ECPAK 6. panta 1. punktā ietvertā frāze “likumā noteikta” attiecas ne tikai uz pašas tiesas esamības juridisko pamatu, bet arī uz iztiesāšanas sastāvu katrā lietā. Minētās frāzes mērķis ir nepieļaut, ka tiesu sistēmas organizācija tiek atstāta izpildvaras ziņā, un panākt, lai šo jomu regulētu likums. Jāpiebilst, ka kodificēto tiesību valstīs tiesu sistēmas organizācija nav lielākā mērā atstāta tiesu iestāžu ziņā, kas tomēr neliedz tām atzīt noteiktas pilnvaras interpretēt valsts tiesību aktus šajā jomā. Turklāt pilnvaru deleģēšana jautājumos, kas skar tiesu organizāciju, ir pieņemama, ciktāl šī iespēja iekļaujas attiecīgās valsts iekšējo tiesību sistēmā, tostarp atbilstošo normu sistēmā par tās izveidošanu (skat. it īpaši ECT, 2009. gada 28. aprīlis, *Savino* u.c. pret Itāliju CE:ECHR:2009:0428JUD001721405, 94. un 95. punkts un tajos minētā judikatūra).

- 169 Šajā lietā Komisijas apstrīdētie Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 3. punkta un 114. panta 7. punkta noteikumi attiecas nevis uz tādu disciplinārtiesu pašu pastāvēšanu, kurām ir jāizskata disciplinārlietas pret Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, bet gan uz apstākļiem, kādos disciplinārlietas attiecībā uz šiem tiesnešiem tiek iedalītas šādām disciplinārtiesām.
- 170 Trešo iebildumu Komisija faktiski nevērš pret nosacījumiem, ar kādiem Polijas disciplinārtiesas ir izveidotas vai tās sastāvā tiek iecelti tiesneši, bet gan pret apstākļiem, kādos tiek noteikta disciplinārtiesā, kurai no visu disciplinārtiesu vidus, kas atrodas dažādās Polijā esošajās teritorijās, tiek uzdots izskatīt konkrētu disciplinārlietu pret tiesnesi.
- 171 Šajā ziņā ir jānorāda, ka attiecībā uz ECPAK 6. panta 1. punktu Eiropas Cilvēktiesību tiesa tostarp ir nospriedusi, ka prasība, ka tiesām ir jābūt noteiktām likumā, izslēdz to, ka lietas nodošana tiesai, kas atrodas citā teritorijā, varētu ietilpt noteiktas iestādes diskrecionārā varā. Minētā tiesa it īpaši uzskatīja, ka apstākļi, ka ne iemesli, kuru dēļ šāda nodošana var notikt, ne kritēriji, kuriem tai ir jāatbilst, nav precizēti piemērojamajā tiesiskajā regulējumā, var radīt iespaidu, ka šādi diskrecionāri noteiktā tiesa nav neatkarīga un objektīva un nesniedz vajadzīgo paredzamības un drošības pakāpi, lai varētu uzskatīt, ka šāda tiesa ir “likumā noteikta” (šajā nozīmē skat. ECT, 2016. gada 12. janvāris, *Miracle Europe kft* pret Ungāriju, CE:ECHR:2016:0112JUD005777413, 58., 63. un 67. punkts).
- 172 Šajā lietā ir jākonstatē, ka ar valsts tiesību normām, ko Komisija apstrīd šajā iebildumā, Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājam ir piešķirta rīcības brīvība noteikt disciplinārtiesu, kurai ir teritoriālā jurisdikcija izskatīt disciplinārlietu pret vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnesi, un piemērojamajā tiesiskajā regulējumā nav precizēti kritēriji, atbilstoši kuriem tas jānosaka.
- 173 Kā apgalvo Komisija, ja šādu kritēriju nav, šādas pilnvaras it īpaši varētu tikt izmantotas, lai noteiktas lietas virzītu pie noteiktiem tiesnešiem, nenododot tās citiem tiesnešiem, vai arī lai izdarītu spiedienu uz šādi izraudzītajiem tiesnešiem (šajā nozīmē skat. arī ECT, 2016. gada 12. janvāris, *Miracle Europe kft* pret Ungāriju, ECHR:2016:0112JUD005777413, 58. punkts).
- 174 Šajā lietā, kā to norādījusi arī Komisija, šādu risku pastiprina tas, ka persona, kam uzticēts izraudzīties disciplinārtiesu, kurai ir teritoriālā jurisdikcija, nav neviens cits kā Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājs, kas ir struktūra, kura otrajā instancē izskata pārsūdzības par minētās disciplinārtiesas lēmumiem, un, kā tas izriet no šī sprieduma 80.–113. punkta, šīs Disciplinārlietu palātas neatkarība un objektivitāte nav nodrošināta.
- 175 Visbeidzot – pretēji tam, ko apgalvo Polijas Republika –, tas vien, ka tiesneši, kuriem ir jālemj par noteiktu disciplinārlietu, tiek iecelti ar izlozes palīdzību, nevar novērst šī sprieduma 173. punktā minēto risku, jo šī izloze notiek tikai starp Disciplinārlietu palātas priekšsēdētāja izraudzītās disciplinārtiesas locekļiem.
- 176 No visa iepriekš minētā izriet, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 110. panta 3. punkts un 114. panta 7. punkts, ciktāl ar tiem Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājam ir piešķirta rīcības brīvība izraudzīties disciplinārtiesu, kam ir teritoriālā kompetence izskatīt disciplinārlietas pret vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, proti, tiesnešiem, kuri var tikt aicināti interpretēt un piemērot Savienības tiesības, neatbilst no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izrietošajai prasībai, ka ir jābūt iespējai šādas lietas izskatīt “tiesību aktos noteiktai” tiesai.
- 177 Līdz ar to trešais iebildums ir jāpieņem.

Par ceturto iebildumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 178 Ar ceturto iebildumu, kuram ir divas daļas, Komisija apgalvo, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta, 113.a panta un 115.a panta 3. punkta noteikumi ir pretrunā LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai, jo ar tiem netiekot garantēta ne disciplinārlietu attiecībā uz minēto tiesu tiesnešiem izskatīšana saprātīgā termiņā, ne apsūdzētā tiesneša tiesības uz aizstāvību.
- 179 Attiecībā uz šī iebilduma pirmo daļu Komisija uzskata, ka no Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta 3. punkta izriet, ka tieslietu ministrs var iecelt tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu, ar to aizstājot par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu, kura pirms tam šo lietu izskatījusi, un tas var notikt jebkurā disciplinārlietas stadijā, tostarp pēc lietas nodošanas disciplinārtiesai vai pārsūdzības par šīs tiesas lēmumu izskatīšanas laikā. Turklāt saskaņā ar šī likuma 112.b panta 5. punktu: ja lēmums, ar kuru atsaka uzsākt disciplinārlietu vai to izbeidz pirms lēmuma pieņemšanas, vai ja tiesas nolēmums, ar kuru tiek izbeigta šāda procedūra, kļūst galīgs, šīs situācijas nav šķērslis tam, lai tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona no jauna tiktu iecelta tajā pašā lietā, un tādējādi minētajam ministram esot iespēja pastāvīgi saglabāt pret tiesnesi izvirzītās apsūdzības. Līdz ar to saprātīga termiņa ievērošana neesot garantēta.
- 180 Ceturtā iebilduma otrajā daļā Komisija apgalvo, ka tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips ir pārkāpts, pirmkārt, ar Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 113.a pantu, jo šajā tiesību normā ir paredzēts, ka process disciplinārtiesā var turpināties tad, ja netiek iecelts pārstāvis tiesnesim, kurš nevar piedalīties tiesvedībā šajā tiesā veselības apsvērumu dēļ, vai arī tad, ja šī tiesneša ieceltais pārstāvis vēl nav uzņēmis viņa interešu aizstāvību.
- 181 Otrkārt, Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 115.a panta 3. punkts, ciktāl tajā ir paredzēts, ka disciplinārtiesā var turpināt procesu pat tad, ja attaisnotu iemeslu dēļ nav ieradies pats apsūdzētais tiesnesis vai viņa pārstāvis, esot pretrunā *audiatur et altera pars* principam, kas esot viena no būtiskajām tiesību uz aizstāvību sastāvdaļām. Šajā ziņā neesot nozīmes tam, ka minētajā tiesību normā ir precizēts, ka procedūra tiek turpināta tikai tad, ja tas nav pretrunā tās labai norisei, jo šāds jēdziens nevar tikt pielīdzināts attiecīgās tiesas leģitīmo interešu ņemšanai vērā. Tas pats attiecoties uz apstākli, ka šī likuma 115. panta 2. un 4. punktā ir paredzēts, ka vienlaikus ar pavēstes uz tiesas sēdi izsniegšanu disciplinārtiesā aicina attiecīgo tiesnesi rakstveidā sniegt paskaidrojumus un visus pierādījumus, jo tiesību uz aizstāvību ievērošanai šim tiesnesim jādod arī iespēja piedalīties tiesvedībā, kad minētā tiesa izvērtēs šo pierādījumu pieņemamību un pierādījuma spēku.
- 182 Iebildumu rakstā Polijas Republika apgalvo, ka, lai gan ar iebilduma pirmo daļu, kas formulēta prasības pieteikuma prasījumos, Komisija apšaubu pašu tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas funkcijas izveidi un Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b pantu kopumā, minētā iestāde neesot precizējusi iemeslus, kuru dēļ šādas amatpersonas iecelšana būtu pretrunā Savienības tiesībām, bet patiesībā esot vienīgi apstrīdējusi minētā 112.b panta 5. punkta otro teikumu.
- 183 Runājot par šī likuma 112.b panta 5. punkta otro teikumu, Komisijas argumenti attiecoties nevis uz šīs tiesību normas normatīvo saturu, bet gan tikai uz iespēju, ka tieslietu ministrs, neraugoties uz galīgo lēmumu disciplinārlietā, varētu mēģināt izmantot šo tiesību normu, lai pastāvīgi saglabātu tādas pašas apsūdzības pret tiesnesi. Komisija šajā ziņā esot vienīgi sniegusi tīri

hipotētisku šīs valsts tiesību normas interpretāciju, kas praksē vēl nav pārbaudīta un ir pretrunā piemērojamajam valsts tiesiskajam regulējumam. Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta 5. punkta pirmajā teikumā esot paredzēts, ka tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas pilnvaru termiņš beidzas trīs gadījumos, kas tajā ir minēti, un šī pilnvaru termiņa beigas esot galīgas, jo princips *ne bis in idem*, kas izriet no Kriminālprocesa kodeksa 17. panta 1. punkta 7) apakšpunkta – tiesību normas, kas *mutatis mutandis* ir piemērojama disciplinārlietām atbilstoši Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 128. pantam –, neļaujot atkārtotu tās pašas lietas ierosināšanu.

- 184 Polijas Republika uzskata, ka turklāt nav nekādas saiknes starp tiesvedības ilgumu un to, vai to vada par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona vai tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona, jo pēdējās minētās iesaistīšanās nekādi neietekmējot jau ierosinātās lietas virzību, nedz arī saistošos procesuālos termiņus, kas ir piemērojami neatkarīgi no tā, vai šo procesu īsteno viena vai otra no šīm amatpersonām.
- 185 Attiecībā uz ceturto iebilduma otro daļu Polijas Republika apgalvo, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 113.a panta vienīgais mērķis ir nodrošināt efektīvu disciplinārlietas norisi, novēršot jebkādas traucējumus lietas izskatīšanas stadijā, ko veic disciplinārtiesa.
- 186 Attiecībā uz šī likuma 115.a panta 3. punktu nosacījumu par disciplinārlietas efektīvu norisi izskatot neatkarīga tiesa, kas izvērtējot, vai visu faktu – gan attiecīgo tiesnesi apsūdzību, gan attaisnojošu – pārbaude ļauj vai neļauj turpināt tiesvedību bez šī tiesneša vai viņa pārstāvja klātbūtnes. Turklāt attiecīgā tiesneša tiesības tikt uzklautam esot garantētas jau kopš tās procesa stadijas, ko vada par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona vai tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona, kā tas izriet no minētā likuma 114. panta, jo šīs amatpersonas var vispirms aicināt šo tiesnesi iesniegt rakstveida paziņojumu par pārbaudes priekšmetu un pēc tam, kad viņam tiek iesniegti disciplinārie iebildumi, tām ir jāaicina viņš rakstveidā sniegt paskaidrojumus, kā arī iesniegt visus pierādījumus, un, visbeidzot, šīs amatpersonas var uzklaut šā tiesneša paskaidrojumus vai pat tām tas ir jādara, ja minētais tiesnesis to lūdz. Jāpiebilst, ka tad, ja disciplinārtiesa uzaicina lietas dalībniekus uz tiesas sēdi, tai saskaņā ar šī paša likuma 115. pantu ir jālūdz tie iesniegt pierādījumus un izvērtējamajam tiesnesim – rakstveidā sniegt paskaidrojumus.

– Tiesas vērtējums

- 187 Kā atgādināts šī sprieduma 164. punktā, LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā ir prasīts, lai noteikumos, kas reglamentē tādiem tiesnešiem piemērojamo disciplināro režīmu, kuriem var nākties interpretēt un piemērot Savienības tiesības, būtu paredzēta procedūra, kas pilnībā garantē Hartas 47. un 48. pantā paredzētās tiesības.
- 188 Vispirms ir jāuzsver, ka jau no Komisijas pirmā līdz trešā iebilduma pārbaudes un to pieņemšanas izriet, ka – pretēji LES 19. panta 1. punkta otrās daļas prasībām – Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem piemērojamo disciplināro režīmu raksturo tostarp tas, ka disciplinārlietā iesaistītās tiesas neatbilst neatkarības un objektivitātes prasībai vai prasībai būt noteiktām tiesību aktos, kā arī tas, ka rīcība, kas ir disciplinārpārkāpums, Polijas tiesību aktos nav definēta pietiekami skaidri un precīzi. Ceturtais iebildums ir jāapskata, it īpaši ņemot vērā normatīvo kontekstu, kurā ietilpst valsts tiesību normas, ko Komisija kritizē ceturtajā iebildumā.

- 189 Hartas 47. panta otrajā daļā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz laikus veiktu lietas izskatīšanu un tai ir jābūt iespējai saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību. Savukārt Hartas 48. panta 2. punktā ir noteikts, ka ikvienam apsūdzētajam tiek garantētas tiesības uz aizstāvību.
- 190 Turklāt, kā izriet no šī sprieduma 165. punkta, Tiesai ir jāgādā, lai tās veiktā Hartas 47. panta otrās daļas un 48. panta interpretācija nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas atbilst ECPAK 6. pantā garantētajam, kā to ir interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa.
- 191 Attiecībā uz ceturto iebilduma pirmo daļu ir jāatgādina, ka personu tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ir nostiprināts ECPAK 6. panta 1. punktā un – kā tikko atgādināts – Hartas 47. panta otrajā daļā attiecībā uz tiesvedību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev* u.c., C-612/15, EU:C:2018:392, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 192 Tomēr šajā lietā Komisija neapgalvo, ka tiesības tikt tiesātam saprātīgā termiņā būtu pārkāptas konkrētā gadījumā, kas tādējādi būtu situācija, kura tostarp ietilpst Hartas 47. panta jomā, bet pārmet Polijas Republikai, ka tā nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētos pienākumus būtībā tādēļ, ka valsts tiesību normas, kuras šī iestāde kritizē, ir izstrādātas tādējādi, ka to sekas ir, ka šīs tiesības nevar pilnā mērā tikt garantētas disciplinārlietās, kas ierosinātas pret Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem.
- 193 Šajā ziņā it īpaši no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izriet, ka, lai saglabātu to tiesnešu neatkarību, kuriem var nākties interpretēt un piemērot Savienības tiesības, un novērstu jebkādu risku, ka tiem piemērojamo disciplināro režīmu izmantos kā viņu tiesu nolēmumu satura politiskās kontroles sistēmu, ir svarīgi, lai valsts tiesību normas, ar kurām tiek regulētas disciplinārlietas attiecībā uz šādiem tiesnešiem, nebūtu izveidotas tā, ka tās kavē viņu lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā (pēc analogijas skat. spriedumu *Asociația "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., 221. punkts).
- 194 Vispirms jākonstatē, ka šajā ziņā, ņemot vērā argumentāciju, ko Komisija ir paudusi ceturto iebilduma pirmās daļas atbalstam, nevar izsecināt, kā apstākļi pats par sevi, kurš minēts prasības pieteikuma prasījumu daļā, proti, ka ar Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b pantu kopumā "tieslietu ministram ir piešķirtas pilnvaras iecelt tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu", sistēmiski izraisītu saprātīga termiņa pārsniegšanu disciplinārlietās, kas ierosinātas pret Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, un tādējādi traucētu izskatīt viņu lietas šādā termiņā.
- 195 Savukārt no minētās argumentācijas izriet, ka Komisijas kritika šajā ziņā it īpaši attiecas uz konkrēto Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta 5. punkta otrā teikuma normu.
- 196 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka no paša Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta 5. punkta formulējuma izriet, ka šīs tiesību normas pirmajā teikumā paredzētajos gadījumos, kuros tieslietu ministra par disciplinārlietām atbildīgā persona pārtrauc pienākumu pildīšanu, proti, ja ir pieņemts galīgs tiesas nolēmums, ar kuru atteikts uzsākt disciplinārlietu vai izbeigta šāda tiesvedība, šādi lēmumi nav šķērslis tam, lai šādu par disciplinārlietām atbildīgo amatpersonu tieslietu ministrs no jauna ieceltu šajā pašā lietā.
- 197 Šāda tiesību norma, kuras skaidrais formulējums liek domāt, ka pēc tam, kad pret tiesnesi ir veikta izmeklēšana un disciplinārlieta, kas ir pabeigta ar galīgu tiesas nolēmumu, minēto tiesnesi no jauna var pakļaut šādai izmeklēšanai un tiesvedībai tajā pašā lietā, un tādējādi šim tiesnesim

pastāvīgi draudētu šādas izmeklēšanas un tiesvedības veikšanas iespēja, pat ja ir pieņemts šāds tiesas nolēmums, pēc būtības var būt šķērslis tam, lai šī tiesneša lieta tiktu izskatīta saprātīgā termiņā.

- 198 Polijas Republikas norādītais apstāklis, ka citu pamatprincipu, piemēram, *non bis in idem* principa, esamība nepieļauj, ka šāda izmeklēšana un tiesvedība tiek uzsākta pēc šāda galīga tiesas nolēmuma pieņemšanas, šo konstatējumu nepadara par spēkā neesošu.
- 199 Pirmkārt, apstāklis, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta 5. punkta otrais teikums, ņemot vērā tā formulējumu, attiecīgā gadījumā var izrādīties nesaderīgs arī ar citiem pamatprincipiem, papildus tiem, uz kuriem Komisija ir atsaukusies ceturrtā iebilduma pirmās daļas pamatojumam, nekādā veidā neliedz attiecīgā gadījumā konstatēt, ka Polijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus saistībā ar šī pēdējā minētā principa pārkāpumu.
- 200 Otrkārt, šis pats apstāklis nevar ietekmēt secinājumu, ka šādi formulētas valsts tiesību normas esamība vien attiecīgajiem tiesnešiem var radīt šī sprieduma 197. punktā minētos draudus un tādējādi radīt risku, ka disciplinārie pasākumi tiks izmantoti kā tiesu nolēmumu, kas tiem ir jāpieņem, satura politiskās kontroles sistēma.
- 201 Tāpat tam, ka Komisija neesot norādījusi nevienu konkrētu gadījumu, kurā Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta 5. punkta otrais teikums būtu ticis piemērots tāda galīga nolēmuma gadījumā, kāds minēts šā 112.b panta 5. punkta pirmajā teikumā, nav nekādas nozīmes, izvērtējot pārmestās pienākumu neizpildes pamatotību, kas attiecas uz pašu apstrīdētās valsts tiesību normas pieņemšanu un Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu neatkarības apdraudējumu, kurš no tā var izrietēt.
- 202 No visa iepriekš minētā izriet, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 112.b panta 5. punkta otrais teikums, ciktāl tas apdraud Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu neatkarību, negarantējot, ka pret viņiem ierosinātā disciplinārlieta var tikt izskatīta saprātīgā termiņā, neatbilst no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izrietošajām prasībām. Līdz ar to ceturrtā iebilduma pirmā daļa ir jāpieņem, ciktāl tā attiecas uz minēto valsts tiesību normu.
- 203 Attiecībā uz šī paša iebilduma otro daļu vispirms ir jāatgādina, ka tiesību efektīvas tiesību aizsardzības tiesā pamatprincips, kas atkārtoti apstiprināts Hartas 47. pantā, un ECPAK 6. pantā minētais jēdziens “lietas taisnīga izskatīšana” sastāv no dažādiem elementiem, tostarp tiesību uz aizstāvību ievērošanas un tiesībām uz konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 26. jūnijs, *Ordre des barreaux francophones et germanophone* u.c., C-305/05, EU:C:2007:383, 31. punkts, kā arī 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 204 Tāpat tiesību uz aizstāvību ievērošana jebkurā procesā, kura rezultātā var tikt noteiktas sankcijas, ir Savienības tiesību pamatprincips, kas ietverts Hartas 48. panta 2. punktā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 14. septembris, *Akzo Nobel Chemicals* un *Akcros Chemicals*/Komisija u.c., C-550/07 P, EU:C:2010:512, 92. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 205 No Tiesas judikatūras arī izriet, ka tiesības tikt uzklausi jebkurā procesā ir Hartas 47. un 48. pantā nostiprināto tiesību uz aizstāvību ievērošanas neatņemama sastāvdaļa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 28. punkts un tajā minētā

judikatūra, kā arī 29. punkts) un ka šādas tiesības ikvienai personai garantē iespēju lietderīgi un efektīvi paust savu viedokli minētā procesa laikā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 34. punkts).

- 206 Attiecībā uz tiesībām uz advokāta palīdzību Tiesa ir precizējusi, ka advokātam turklāt ir jābūt iespējai pienācīgi pildīt klienta konsultēšanas, aizstāvības un pārstāvības uzdevumu, pretējā gadījumā pēdējam minētajam tiktu liegtas tiesības, kas viņam piešķirtas ar Hartas 47. pantu un ECPAK 6. pantu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 26. jūnijs, *Ordre des barreaux francophones et germanophone* u.c., C-305/05, EU:C:2007:383, 32. punkts).
- 207 Visbeidzot – lai gan saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tādas pamattiesības kā tiesības uz aizstāvību, ieskaitot tiesības tikt uzklautam, nav absolūta priekšrocība, bet var ietvert ierobežojumus, tas tomēr tā ir ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, uz ko ir vērsti konkrētais pasākums, un attiecībā uz izvirzīto mērķi tie nav pārmērīga un nepieņemama iejaukšanās, kas pašā būtībā aizskartu šādi garantētās tiesības (spriedums, 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 208 Šajā lietā, pirmkārt, no Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 113.a panta, lasot to kopsakarā ar šī likuma 113. panta 2. un 3. punktu, izriet – ja izvērtējamais tiesnesis nevar piedalīties tiesvedībā disciplinārtiesā veselības apsvērumu dēļ un ja minētā tiesa vai tās priekšsēdētājs pēc šī tiesneša lūguma vai pēc savas ierosmes ieceļ pārstāvi, lai viņš uzņemtos minētā tiesneša aizstāvību, ar šādu iecelšanu un ar šādu uzņemšanos saistītās darbības neaptur procesa gaitu.
- 209 Otrkārt, Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 115.a panta 3. punktā ir paredzēts, ka disciplinārtiesā var turpināt tiesvedību arī tad, ja pats izvērtējamais tiesnesis vai viņa pārstāvis nav ieradies attaisnotu iemeslu dēļ, ja vien tas nav pretrunā labai tiesvedībai disciplinārlietā.
- 210 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka šādi procesuālie noteikumi var ierobežot tiesnešu, pret kuriem ir uzsāкта disciplinārlietā, tiesības uz to, ka tos patiešām uzklausa disciplinārtiesā, un uz efektīvu aizstāvību šajā tiesā. Proti, ar minētajiem noteikumiem nevar garantēt, ka attiecīgā tiesneša vai viņa pārstāvja attaisnotas neierašanās uz minētajā tiesā notiekošo tiesvedību gadījumā šis tiesnesis joprojām varēs lietderīgi un faktiski darīt zināmu savu viedokli attiecīgā gadījumā ar tāda pārstāvja palīdzību, kuram pašam ir faktiskā iespēja nodrošināt viņa aizstāvību.
- 211 Pretēji tam, ko apgalvo Polijas Republika, šāda garantija neizriet nedz no apstākļa, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 115.a panta 3. punktā ir precizēts, ka disciplinārtiesā turpina tiesvedību tikai tad, ja tas nav pretrunā tās labai norisei, nedz arī no fakta, ka šī likuma 115. pantā ir paredzēts, ka, izsniedzot pavēsti, disciplinārtiesā lūdz attiecīgo tiesnesi rakstveidā sniegt paskaidrojumus un visus pierādījumus, kurus viņš uzskata par lietderīgiem.
- 212 Kā prasības pieteikumā uzsver Komisija, minētās tiesību normas nav piemērotas, lai nodrošinātu attiecīgā tiesneša tiesību uz aizstāvību ievērošanu, izskatot lietu disciplinārtiesā.
- 213 Taču tādi valsts procesuālie noteikumi kā tie, uz kuriem attiecas šī iebilduma otrā daļa, it īpaši, ja – kā tas ir šajā lietā – tie iekļaujas disciplināro pasākumu kontekstā ar šī sprieduma 188. punktā atgādinātajiem trūkumiem, var izrādīties tādi, kas vēl vairāk palielina risku, ka disciplinārie pasākumi, kas piemērojami personām, kuru uzdevums ir spriest tiesu, tiek izmantoti kā tiesu nolēmumu satura politiskās kontroles sistēma. Proti, attiecīgajiem tiesnešiem var rasties bažas, ka gadījumā, ja viņi izskatāmajās lietās lemtu noteiktā veidā, pret viņiem varētu tikt uzsāкта

disciplinārlieta, tādējādi nesniedzot pienācīgas garantijas, lai izpildītu prasības par lietas taisnīgu izskatīšanu un it īpaši prasību ievērot tiesības uz aizstāvību. Tādējādi tiesību uz aizstāvību ierobežojumi, kas izriet no minētajiem procesuālajiem noteikumiem, apdraud Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu neatkarību un tāvad neatbilst no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas izrietošajām prasībām.

- 214 Šādos apstākļos arī ceturrtā iebilduma otrā daļa un līdz ar to ceturtais iebildums kopumā ir jāpieņem.

Par piekto iebildumu saistībā ar LESD 267. panta otrās un trešās daļas pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 215 Komisija apgalvo, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. punkta un 3. punkta noteikumi – kā liecina konkrētie piemērošanas gadījumi, uz kuriem tā atsaucas savā argumentācijā, ko tā ir izvirzījusi pirmā iebilduma pamatojumam, – var pakļaut tiesnesi disciplinārlietu riskam saistībā ar lēmuma vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemšanu, kas esot LESD 267. panta pārkāpums.
- 216 Proti, iespēja, ka izmeklēšana un disciplinārlietas tiesvedība tādējādi tiek vērstas pret Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, pamatojoties uz to, ka viņi ir iesnieguši Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, apdraudētu ar šo Savienības tiesību normu tiesnešiem piešķirto iespēju uzdot Tiesai jautājumu un varētu atturēt viņus no šīs iespējas izmantošanas, lai izvairītos no disciplinārsoda riska. Tādējādi tiktu ietekmēta minēto valstu tiesu neatkarība, lai gan šāda neatkarība ir būtiska tiesu sadarbības sistēmas labai darbībai starp minētajām valstu tiesām un Tiesu prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā.
- 217 Iebildumu rakstā Polijas Republika apgalvo, ka Komisija neesot ņēmusi vērā to, ka Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 114. pantā ir skaidri nošķirti divi procesuālie posmi, proti, pirmkārt, izmeklēšana, kas uzsākta un veikta, lai noteiktu, vai, iespējams, ir izdarīts disciplinārpārkāpums, un lai identificētu tā izdarītāju, nevēršoties pret konkrētu personu, un, otrkārt, disciplinārlieta, kas savukārt tiek uzsākta tikai tad, ja to pamato izmeklēšanas secinājumi. Taču konkrētos gadījumos, uz kuriem atsaucas Komisija, attiecībā uz tiesnešiem, kuri Tiesā ir iesnieguši lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, esot veiktas nevis disciplinārlietas, bet gan tikai izmeklēšanas, kuras turklāt starplaikā esot pabeigtas.
- 218 Pirmā izmeklēšana esot attiekusies uz aizdomām par disciplinārpārkāpumiem saskaņā ar Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktu, ko esot izdarījuši daži tiesneši tādēļ, ka viņi esot prettiesiski ietekmējuši to iztiesāšanas sastāvu priekšsēdētājus, kuri iesniedza Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šī pirmā izmeklēšana esot pabeigta pēc divu minēto tiesnešu paskaidrojumu saņemšanas, un tie neapstiprināja, ka uz viņiem būtu izdarīts spiediens. Savukārt otrā izmeklēšana esot attiekusies uz aizdomām, ka minētie tiesneši ir aizskāruši cieņu pret amatu pēc tādu lēmumu par prejudiciālu jautājumu uzdošanu pieņemšanas, kuru pamatojums būtībā bija identisks, kā arī uz iespēju, ka vismaz viens no minētajiem tiesnešiem ir sniedzis nepatiesu liecību, jo viņš esot apgalvojis, ka pats ir sagatavojis lēmumu lūgt prejudiciālu nolēmumu. Minētā izmeklēšana esot attiekusies arī uz jautājumu, vai diezgan sarežģīta kriminālprocesa pārtraukšana uz nenoteiktu laiku tādēļ, ka šāds lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, iespējams, ir iesniegts,

pārkāpjot LESD 267. pantu, varētu būt attiecīgā tiesneša izdarīts disciplinārpārkāpums. Tomēr arī šī otrā izmeklēšana esot pabeigta, jo pierādījumu, tostarp attiecīgo tiesnešu liecību, analīze neesot ļāvusi secināt, ka viņu var saukt pie atbildības par šādu pienākumu neizpildi.

- 219 Polijas Republika uzskata, ka šādas izmeklēšanas, tā kā tām ir izņēmuma raksturs un to rezultātā ne vienmēr tiek uzsākta disciplinārlieta, neapdraud tiesnešu neatkarību, jo to mērķis ir nevis apstrīdēt viņu pieņemto lēmumu spēkā esamību, bet gan norādīt uz iespējamiem acīmredzamiem un klajiem viņu pienākumu pārkāpumiem, kā minētā dalībvalsts ir norādījusi atbildē uz Komisijas pirmo iebildumu. Šīs prasības ietvaros apstrīdētie disciplinārie pasākumi tādējādi nekādi neesot ietekmējuši nedz to, kā attiecīgās tiesas faktiski īsteno savas pilnvaras vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, nedz arī tiesu iespēju nākotnē iesniegt lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 220 Turklāt tas vien, ka par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona izvirza šādus iebildumus vai izskata konkrētu gadījumu bez jebkāda tiesas nolēmuma, kas apstiprinātu šādu interpretāciju, nevar likt uzskatīt, ka tas vien, ka Tiesā ir iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, varētu būt disciplinārpārkāpums. Ne Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkta formulējums, ne šīs tiesību normas iedibinātā interpretācija, uz kuru Polijas Republika ir atsaukusies atbildē uz pirmo iebildumu, neļaujot saukt tiesnesi pie disciplinārās atbildības tikai šī iemesla dēļ.
- 221 Saskaņā ar piecu dalībvalstu, kas iestājušās lietā Komisijas prasījumu atbalstam, viedokli gan no tā, kā tiek interpretēts un piemērots Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkts, gan no apstākļiem, ko iesniedzējtiesas ir paziņojušas Tiesai saistībā ar lietām, kurās tika pasludināts 2020. gada 26. marta spriedums *Miasto Łowicz un Prokurator Generalny* (C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234), kā arī no šī paša sprieduma izrietošajām atziņām skaidri izriet, ka Polijas Republika nav ievērojusi LESD 267. pantu. Šajā ziņā neesot nozīmes tam, ka attiecīgās izmeklēšanas tika pabeigtas, attiecīgajiem tiesnešiem tā arī nestājoties tiesas priekšā, jo ar atturošu iedarbību vien, kas izriet no riska tikt pakļautam šādai procedūrai, pietiek, lai ietekmētu tiesnešu lēmumu par nepieciešamību iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu konkrētajā lietā.

– *Tiesas vērtējums*

- 222 Vispirms ir jāatgādina, ka ar Līgumiem izveidotās tiesu sistēmas stūrakmeni veido LESD 267. pantā paredzētā prejudiciālā nolēmuma tiesvedība, kuras mērķis, izveidojot tiesnešu dialogu starp Tiesu un dalībvalstu tiesām, ir nodrošināt Savienības tiesību vienveidīgu interpretāciju, tādējādi ļaujot nodrošināt to saskanību, pilnīgu iedarbību un autonomiju, kā arī – galu galā – pašu ar Līgumiem izveidoto tiesību raksturu (atzinums 2/13, 2014. gada 18. decembris, EU:C:2014:2454, 176. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un spriedums A. B. u.c., 90. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 223 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu valstu tiesām ir piešķirtas visplašākās iespējas vērsties Tiesā, ja tās uzskata, ka lietā, kuru tās izskata, rodas jautājumi par Savienības tiesību normu, kas nepieciešamas to izskatīšanā esošā strīda atrisināšanai, interpretāciju vai spēkā esamības vērtējumu (spriedumi, 2010. gada 5. oktobris, *Elchinov*, C-173/09, EU:C:2010:581, 26. punkts, kā arī A. B. u.c., 91. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 224 Turklāt attiecībā uz tādu tiesu, kuras nolēmumi nav pārsūdzami saskaņā ar valsts tiesībām LESD 267. panta trešās daļas izpratnē, šī iespēja, ievērojot Tiesas judikatūrā atzītos izņēmumus, pat kļūst par pienākumu vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu (spriedums A. B. u.c., 92. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 225 Tāpat no pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts tiesību norma nevar liegt valsts tiesai izmantot minēto iespēju vai izpildīt minēto pienākumu, kuri būtībā ir raksturīga iezīme LESD 267. pantā izveidotajai sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu sistēmai, kā arī tiesas, kam ir uzdots piemērot Savienības tiesības, funkcijām, kuras valsts tiesām ir uzticētas ar šo tiesību normu (spriedums A. B. u.c., 93. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 226 Turklāt valsts tiesību norma, kuras sekas it īpaši var būt tādas, ka valsts tiesa izvēlas atturēties uzdot prejudiciālus jautājumus Tiesai, apdraud valsts tiesām LESD 267. pantā atzītās prerogatīvas un līdz ar to – šīs sadarbības sistēmas efektivitāti (šajā nozīmē skat. spriedumu A. B. u.c., 94. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 227 Tādējādi valsts tiesību normas, no kurām izriet, ka pret valsts tiesnešiem var tikt ierosināta disciplinārlieta tādēļ, ka tie Tiesai ir iesnieguši lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, nav pieļaujamas. Proti, tikai iespēja vien, ka attiecīgā gadījumā pret valsts tiesnešiem var tikt ierosināta disciplinārlieta tādēļ, ka tie ir iesnieguši šādu lūgumu vai nolēmuši to atstāt spēkā pēc tā iesniegšanas, var apdraudēt to, ka attiecīgie valsts tiesneši efektīvi īsteno šā sprieduma 225. punktā minēto iespēju un funkcijas (spriedums, 2020. gada 26. marts, *Miasto Łowicz un Prokurator Generalny*, C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234, 58. punkts).
- 228 Apstāklis, ka pret šiem tiesnešiem nevar tikt ierosinātas disciplinārlietas vai piemēroti disciplinārsodi par to, ka viņi ir izmantojuši šādu iespēju vērsties Tiesā, kura ietilpst to ekskluzīvajā kompetencē, turklāt ir uzskatāms par viņu neatkarības neatņemamu garantiju, un šī neatkarība it īpaši ir būtiska tiesu sadarbības sistēmas, ko iemieto LESD 267. pantā paredzētais prejudiciālā nolēmuma tiesvedības mehānisms, pareizai darbībai (spriedums, 2020. gada 26. marts, *Miasto Łowicz un Prokurator Generalny*, C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234, 59. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 229 Šajā lietā ir jāatgādina, ka jau no pārbaudes, kuras rezultātā Tiesa pieņēma pirmo Komisijas izvirzīto iebildumu, izriet, ka disciplinārpārkāpuma definīcijas Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punktā un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punktā neatbilst prasībām, kas izriet no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas, jo tās rada risku, ka attiecīgais disciplinārais režīms tiks izmantots, lai uz Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem izdarītu spiedienu un radītu atturošu iedarbību, kas var ietekmēt to tiesu nolēmumu saturu, kuri viņiem ir jāpieņem.
- 230 Šāds risks attiecas arī uz nolēmumiem, ar kuriem valsts tiesai ir jāizvēlas izmantot tai LESD 267. pantā garantēto iespēju vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vai attiecīgā gadījumā izpildīt savu pienākumu iesniegt šādu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar šo pašu tiesību normu.
- 231 Proti, kā apliecina Komisijas uzsvērtie piemēri, par kuriem it īpaši ir runa šī sprieduma 117., 118. un 125. punktā, to, ka šāds risks jau tagad ir materializējies, apstiprina par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas uzsāktā prakse, tai uzsākot izmeklēšanu par lēmumiem, ar kuriem

Polijas vispārējās jurisdikcijas tiesas ir iesniegušas Tiesai lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, šo izmeklēšanu gaitā uzklusot attiecīgos tiesnešus un tiem nosūtot anketas attiecībā uz to, vai šādi nosūtītie lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu varēja būt radījuši disciplinārpārkāpumus.

- 232 Turklāt ir jākonstatē, ka iebildumu rakstā Polijas Republika ir tikai minimizējusi šādas prakses apjomu, it īpaši norādot, ka minētās izmeklēšanas veic nevis pašas disciplinārtiesas, bet gan par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona, ka izmeklēšanas posms ir jānošķir no posma, kas attiecas uz pašu disciplinārlietu, ka starplaikā šīs pašas izmeklēšanas jau bija pabeigtas un ka tās turklāt attiecās uz apstākļiem, kas bija saistīti ar šo lēmumu – par prejudiciālu jautājumu uzdošanu – pieņemšanu, kā arī ar attiecīgo tiesnešu rīcību šajā gadījumā, nevis ar pašiem šiem lēmumiem.
- 233 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka pienākumu, kas dalībvalstij izriet no LESD 267. panta noteikumiem, stingra ievērošana ir saistoša visām valsts iestādēm un līdz ar to tostarp iestādei, kurai tāpat kā par disciplinārlietām atbildīgajai amatpersonai (vajadzības gadījumā – tieslietu ministra uzraudzībā) ir jāizskata disciplinārlietas, kas var tikt uzsāktas pret tiesnešiem. Otrkārt, kā norādījusi gan Komisija, gan dalībvalstis, kas iestājušās lietā minētās iestādes prasījumu atbalstam, ar to vien, ka par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona veic izmeklēšanu šī sprieduma 231. punktā minētajos apstākļos, pietiek, lai konkretizētu šī paša sprieduma 229. punktā minēto spiediena un atturošas iedarbības risku un apdraudētu to tiesnešu neatkarību, uz kuriem šī izmeklēšana attiecas.
- 234 No minētā izriet, ka ir jāpieņem piektais iebildums par to, ka Polijas Republika nav izpildījusi LESD 267. panta otrajā un trešajā daļā paredzētos pienākumus, ļaujot ar iespēju uzsākt disciplinārlietu ierobežot tiesu tiesības vērsties Tiesā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 235 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē:
- nenodrošinot Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas, kurai ir jāpārbauda disciplinārlietās pret tiesnešiem pieņemtie nolēmumi, neatkarību un objektivitāti (jaunā Likuma par Augstāko tiesu 3. panta 5. punkts, 27. pants un 73. panta 1. punkts, lasot tos kopsakarā ar Likuma par KRS 9.a pantu);
 - pieļaujot, ka tiesas nolēmumu saturu var kvalificēt par disciplinārpārkāpumu, ko pieļāvis vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesnesis (Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesām 107. panta 1. punkts un jaunā Likuma par Augstāko tiesu 97. panta 1. un 3. punkts);
 - piešķirot Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājam diskrecionāras pilnvaras izraudzīties kompetento disciplinārtiesu pirmajā instancē lietās par vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem (Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju 110. panta 3. punkts un 114. panta 7. punkts) un tātad nenodrošinot to, ka disciplinārlietas izskata “tiesību aktos noteikta” tiesa, un
 - negarantējot disciplinārlietu pret vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem izskatīšanu saprātīgā termiņā (šī likuma 112.b panta 5. punkta otrais teikums), kā arī paredzot, ka ar pārstāvja iecelšanu un tā veikto aizstāvības uzņemšanos saistītie akti neaptur disciplinārlietas norisi (minētā likuma 113.a pants) un ka disciplinārtiesas izskata lietu pat attiecīgā tiesneša vai viņa pārstāvja attaisnotas prombūtnes gadījumā, par kuru ir paziņots (šī paša likuma 115.a panta 3. punkts), un tātad – nenodrošinot izvērtējamo vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu tiesību uz aizstāvību ievērošanu,

Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētos pienākumus

un

pieļaujot, ka tiek ierobežotas valsts tiesu tiesības iesniegt Tiesā lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu tādējādi, ka par to ir iespējams ierosināt disciplinārlietu, Polijas Republika nav izpildījusi LESD 267. panta otrajā un trešajā daļā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 236 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai šis spriedums ir nelabvēlīgs, ir jāpiespriež Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp tos, kas attiecas uz pagaidu noregulējuma tiesvedību.
- 237 Saskaņā ar Reglamenta 140. panta 1. punktu Beļģijas Karaliste, Dānijas Karaliste, Nīderlandes Karaliste, Somijas Republika un Zviedrijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) – **nenodrošinot *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) *Izba Dyscyplinarna* (Disciplinārlietu palāta), kurai ir jāpārbauda disciplinārlietās pret tiesnešiem pieņemtie nolēmumi, neatkarību un objektivitāti (2017. gada 8. decembra *ustawa o Sądzie Najwyższym* (Likums par Augstāko tiesu), konsolidētajā redakcijā, kas publicēta 2019. gada *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* (825. pozīcija), 3. panta 5. punkts, 27. pants un 73. panta 1. punkts, lasot tos kopsakarā ar 2011. gada 12. maija *ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa* (Likums par Valsts tiesu padomi), kas grozīts ar 2017. gada 8. decembra *ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw* (Likums par grozījumiem Likumā par Valsts tiesu padomi un dažos citos likumos), 9.a pantu),**

– pieļaujot, ka tiesas nolēmumu saturu var kvalificēt par disciplinārpārkāpumu, ko pieļāvis vispārējās jurisdikcijas tiesas tiesnesis (2001. gada 27. jūlija *ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Likums par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju), redakcijā ar secīgi izdarītiem grozījumiem, kuri publicēti 2019. gada *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* (52., 55., 60., 125., 1469. un 1495. pozīcija), 107. panta 1. punkts un Likuma par Augstāko tiesu, konsolidētajā redakcijā, kas publicēta 2019. gada *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* (825. pozīcija), 97. panta 1. un 3. punkts);

– piešķirot *Sąd Najwyższy, Izba Dyscyplinarna* (Augstākā tiesa, Disciplinārlietu palāta) priekšsēdētājam diskrecionāras pilnvaras izraudzīties kompetento disciplinārtiesu pirmajā instancē lietās par vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem (Likuma par vispārējās jurisdikcijas tiesu organizāciju, redakcijā ar secīgi izdarītiem grozījumiem, kuri publicēti 2019. gada *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* (52., 55., 60., 125., 1469. un 1495. pozīcija), 110. panta 3. punkts un 114. panta 7. punkts) un tātad nenodrošinot to, ka disciplinārlietas izskata “tiesību aktos noteikta” tiesa, un

– negarantējot disciplinārlietu pret vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem izskatīšanu saprātīgā termiņā (ši likuma 112.b panta 5. punkta otrais teikums), kā arī paredzot, ka

ar pārstāvja iecelšanu un tā veikto aizstāvības uzņemšanos saistītie akti neaptur disciplinārlietas norisi (minētā likuma 113.a pants) un ka disciplinārtiesa izskata lietu pat attiecīgā tiesneša vai viņa pārstāvja attaisnotas prombūtnes gadījumā, par kuru ir paziņots (šī paša likuma 115.a panta 3. punkts), un tātad – nenodrošinot izvērtējamo vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešu tiesību uz aizstāvību ievērošanu,

Polijas Republika nav izpildījusi LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētos pienākumus.

- 2) Pieļaujot, ka tiek ierobežotas valsts tiesu tiesības iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tādējādi, ka par to ir iespējams ierosināt disciplinārlietu, Polijas Republika nav izpildījusi LESD 267. panta otrajā un trešajā daļā paredzētos pienākumus.
- 3) Polijas Republika sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus, tostarp tos, kas attiecas uz pagaidu noregulējuma tiesvedību.
- 4) Beļģijas Karaliste, Dānijas Karaliste, Nīderlandes Karaliste, Somijas Republika un Zviedrijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]